

**UKULELENİN OKUL ÖNCESİ MÜZİK EĞİTİMİNDE
KULLANILABİLİRLİK DURUMUNA İLİŞKİN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

İpek Berkant Durmaz

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

AĞUSTOS, 2023

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren (.....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : İpek
Soyadı : Berkant Durmaz
Bölümü : Müzik Eğitimi
İmza :
Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Ukulelenin Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Kullanılabilirlik Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşleri ve Değerlendirilmesi

İngilizce Adı: Teacher Opinions and Evaluation on the Usability of the Ukulele in Preschool Music Education

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : İpek Berkant Durmaz

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

İpek Berkant Durmaz tarafından hazırlanan “Ukulelenin Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Kullanılabilirlik Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşleri ve Değerlendirilmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Belir Tecimer

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....

Başkan: Prof. Dr. Aytekin Albuz

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

.....

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Ceren Doğan

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, Bartın Üniversitesi

.....

Tez Savunma Tarihi: 14/07/2023

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban ÇETİN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

.....

TEŞEKKÜR

Araştırmanın her aşamasında bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım, her zaman beni destekleyen ve yönlendiren çok kıymetli hocam Prof. Dr. Belir TECİMER'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Tez jürimde görev alan Prof. Dr. Aytekin ALBUZ'a ve Dr. Öğr. Üyesi Ceren DOĞAN'a yapmış oldukları katkılardan dolayı teşekkür ederim.

Eğitim hayatım boyunca her zaman benim yanımda olup maddi manevi tüm desteklerini esirgemeyen biricik aileme ve tez dönemim boyunca beni yüreklendiren ve yardımlarını esirgemeyen sevgili eşim Mustafa Çağlayan DURMAZ'a sonsuz teşekkür ederim.

Ayrıca, bu araştırmaya gönüllü olarak katılan müzik öğretmenlerine katkılarından dolayı teşekkürlerimi sunarım.

**UKULELENİN OKUL ÖNCESİ MÜZİK EĞİTİMİNDE
KULLANILABİLİRLİK DURUMUNA İLİŞKİN
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

**İpek Berkant Durmaz
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Ağustos, 2023**

ÖZ

Bu araştırmanın amacı; okul öncesi kurumlarında çalışan ve derslerinde ukulele kullanan müzik öğretmenlerinin okul öncesi müzik eğitiminde eşlik çalgısı olarak ukulelenin kullanımına yönelik görüşlerini belirlemek ve değerlendirmektir. Araştırma genel tarama modelinde bir nitel araştırma deseni olan olgubilim (fenomenoloji) çalışmasıdır. Bu araştırmanın evrenini, Türkiye’deki okul öncesi kurumlarında çalışan ve derslerinde ukulele çalgısını kullanan müzik öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise Türkiye’deki okul öncesi kurumlarında çalışan ve derslerinde ukulele kullanan; gönüllü ve ölçüt örnekleme ile seçilmiş olan 10 müzik öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmanın veri toplama aracı araştırmacı tarafından hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formudur. Yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorular, öğretmenlerin kişisel bilgilerine ilişkin 7, öğretmenlerin çalgı kullanımına ilişkin 5 ve ukulelenin okul öncesi müzik etkinliklerinde kullanımına ilişkin 15 olmak üzere toplam 27 sorudan ibarettir. Görüşme soruları araştırmacı tarafından Türkiye’deki okul öncesi kurumlarında çalışan 10 müzik öğretmenine telefon görüşmesi aracılığı ile sorulmuştur. Görüşme sırasında elde edilen veriler öğretmenlerden onay alınarak kayıt cihazı aracılığı ile kayıt altına alınmış ve daha sonra araştırmacı tarafından yazılı hale getirilmiştir. Elde edilen verilerin analizi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin görüşlerinden elde edilen bulgular ışığında ukulelenin güncel, ekonomik, kolay taşınabilir, kolay öğrenilebilir ve çalınabilir, ideal bir solo/eşlik çalgısı olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca çocukların ilgisini çekmesi, çocuklarda yapabilirim duygusunu uyandırması, çocukların çalgı öğrenmeye olan motivasyonlarını olumlu yönde etkilemesi, çocukları kendi kendine müzik yapmaya teşvik etmesi, çocukların ses aralığına uygun olması gibi avantajları

bakımından müzik ğretmeni adayları için ideal bir çalgı olabileceği saptanmıştır. Mevcut araştırmada yer alan görüşlerin ve benzer araştırmaların müzik ğretmenliği lisans programlarına bir ukulele programının dahil edilmesinin gerekliliğini vurgular nitelikte olduğu görülmüştür. Bu nedenle ukulele çalgısının öğretiminin üniversitelere bağlı eğitim fakültelerinin müzik ğretmenliği lisans programlarında okul öncesi müzik eğitimine yönelik bir seçmeli okul/eşlik çalgısı dersi olarak yer alması tavsiye edilmiştir. Ayrıca, ukulelenin geleceğin müzik öğretmenleri tarafından okul öncesi müzik eğitiminde kullanılabileceği gibi ilk ve ortaöğretimde de kolaylıkla ve etkili olarak bir eşlik çalgısı olarak da kullanılabileceği dşnlmektedir.

Anahtar Kelimeler : Ukulele, Ukulele ğretimi, Müzik Eğitimi, Okul ncesi Mzik Eğitimi
Sayfa Adedi : xv + 74
Danışman : Prof. Dr. Belir Tecimer

**TEACHERS' VIEWS AND EVALUATIONS REGARDING
THE USABILITY OF THE UKULELE IN
EARLY CHILDHOOD MUSIC EDUCATION
(M. Ed. Thesis)**

İpek Berkant Durmaz

GAZİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

August, 2023

ABSTRACT

The aim of this research is to determine the opinions of music teachers working in preschool institutions and using the ukulele in their classes about their experiences on using ukulele as an accompanying instrument in preschool music education. The research is phenomenological study, which is a qualitative research design within the general exploratory model. The population of the study consisted of music teachers working in preschool institutions in Turkey and using the ukulele in their classes. The sample of the research consisted of 10 music teachers who volunteered and were selected through criterion sampling. The data collection tool used in the research was a semi-structured interview form prepared by the researcher. The semi-structured interview form consisted of a total of 27 questions, including 7 questions about teachers' personal information, 5 questions about instrument usage, and 15 questions about the use of the ukulele in preschool music activities. The interview questions were asked to 10 music teachers working in preschool institutions in Turkey through phone calls by the researcher. The data obtained during the interviews were recorded with the consent of the teachers using a recording device and later transcribed by the researcher. Content analysis was used as the data analysis method. Based on the findings obtained from the teachers, it was determined that the ukulele could be an ideal solo/accompaniment instrument for music teacher candidates due to its contemporary, affordable, portable, easy to learn and play, harmonic and solo nature; its ability to attract children's interest, evoke a sense of "I can" in children, positively influence children's motivation to learn an instrument, encourage children to make music on their own, and be suitable for children's vocal range. Additionally, the opinions presented in this study and similar research indicate the necessity of including a

ukulele program in music education undergraduate programs. Therefore, it is recommended that the teaching of the ukulele be included as an elective school/accompaniment instrument course in music education undergraduate programs affiliated with the universities. In conclusion, the ukulele is believed to be suitable for preschool music education as well as being an effective accompaniment instrument in primary and secondary education, making it a valuable tool for the future music teachers.

Anahtar Kelimeler : Ukulele, Ukulele Training, Music Education, Preschool Education
Sayfa Adedi : xv + 74
Danışman : Prof. Dr. Belir Tecimer

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	2
1.1.1. Alt Problemler	4
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Varsayımlar	4
1.5. Sınırlılıklar	5

BÖLÜM II.....	6
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. Ukulele.....	6
2.1.1. Ukulelenin Tarihçesi.....	6
2.1.2. Ukulelenin Genel Yapısı.....	9
2.1.3. Ukulele Türleri.....	11
2.1.3.1. Soprano Ukulele	12
2.1.3.2. Konser Ukulele	12
2.1.3.3. Tenor Ukulele	12
2.1.3.4. Bariton Ukulele	12
2.1.4. Ukulelede Akort Sistemi ve Tel Dizilimi.....	12
2.1.5. Ukulele Çalmada Duruş-Tutuş Pozisyonları.....	14
2.1.6. Ukulelede Sağ El ve Sol El Kullanımı	15
2.1.7. Ukulelede Parmak Numaraları	16
2.1.8. Ukulele Metotları	16
BÖLÜM III	18
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	18
BÖLÜM IV	25
YÖNTEM.....	25
4.1. Araştırmanın Modeli	25
4.2. Evren ve Örneklem	26
4.2.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlere İlişkin Kişisel Bilgiler	26
4.2.1.1. Öğretmenlerin Cinsiyetleri.....	27
4.2.1.2. Öğretmenlerin Yaşları.....	27
4.2.1.3. Öğretmenlerin Öğrenim Durumları	28

4.2.1.4. Öğretmenlerin Mezun Oldukları Okullar	29
4.2.1.5. Öğretmenlerin Çalıştıkları Kurumların Türleri.....	30
4.2.1.6. Öğretmenlerin Bulundukları İller	30
4.2.1.7. Öğretmenlerin Hizmet Yılları	31
4.3. Veri Toplama Aracı	31
4.4. Verilerin Analizi	32
BÖLÜM V	33
BULGULAR VE YORUM	33
5.1. Müzik Öğretmenlerinin Çalgı Kullanımına İlişkin Bulgular ve Yorum	33
5.1.1. Öğretmenlerin Ana Çalgıları.....	33
5.1.2. Öğretmenlerin Ana Çalgılarını Derslerinde Eşlik Amacıyla Kullanma Durumları	34
5.1.3. Öğretmenlerin Ana Çalgıları Dışında Çaldıkları Çalgıları Derslerinde Eşlik Amacıyla Kullanma Durumları	37
5.2. Okul Öncesi Müzik Etkinliklerinde Ukulele Kullanımına İlişkin Bulgular ve Yorum.....	38
5.2.1. Ukulelenin Diğer Çalgılara Kıyasla Daha Avantajlı Özelliklere Sahip Olma Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşleri	41
5.2.2. Ukulelenin İlköğretim Kademesinde Kullanılabilirlik Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	47
5.2.3. Ukulelenin Müzik Öğretmenliği Lisans Bölümlerine, Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Bir Seçmeli Okul/Eşlik Çalgısı Dersi Olarak Konulmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	54
BÖLÜM VI	58
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	58
6.1. Sonuç	58
6.1.1. Müzik Öğretmenlerinin Çalgı Kullanımına İlişkin Sonuçlar.....	59

6.1.2. Okul Öncesi Müzik Etkinliklerinde Ukulele Kullanımına İlişkin Sonuçlar	60
6.2. Öneriler	63
KAYNAKLAR.....	64
EKLER.....	70
EK-1. Eğitimci Görüşme Formu.....	71

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Öğretmenlerin Ana Çalgılarını Kullanmama Nedenleri	35
Tablo 2. Öğretmenlerin Ana Çalgıları Dışında Çaldıkları Çalgılar	36
Tablo 3. Öğretmenlerin Çaldıkları Ukulele Türleri	38
Tablo 4. Öğretmenlerin Ukuleleyi Nasıl Öğrendiklerine İlişkin Görüşleri	38
Tablo 5. Öğretmenlerin Derslerinde Ukulele Çalgısını Kullanım Amaçları.....	39
Tablo 6. Ukulelenin Diğer Çalgılara Kıyasla Daha Avantajlı Olduğu Özellikler	41
Tablo 7. Ukulelenin Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Kullanımı Bakımından Avantajları ...	43
Tablo 8. Ukulelenin Çocuklar Üzerindeki Etkileri	45
Tablo 9. Ukulelenin İlköğretim Kademesinde Çalgı Öğretimi Bakımından Kullanımının Avantajları	48
Tablo 10. Ukulelenin İlköğretim Kademesinde Öğretmen Eşlik Çalgısı Bakımından Kullanımının Avantajları	51
Tablo 11. “Derslerinizde Ukulele İle Çaldığınız Çocuk Şarkılarının Akor Şifrelerine Nereden Ulaşıyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri	52
Tablo 12. “Ukulele Öğrenmek İsteyen Müzik Öğretmenlerine Hangi Metotları veya Dijital Platformları Önerirsiniz?” Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri	53
Tablo 13. Ukulelenin Müzik Öğretmenliği Lisans Bölümlerine, Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Bir Seçmeli Okul/Eşlik Çalgısı Dersi Olarak Konulmasının Avantajları.....	55

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. İlk ukulele yapımcısı olarak bilinen Manuel Nunes, 1917	7
Şekil 2. Ukulele, gitar ve rajao	8
Şekil 3. Ukulele ve ukulelenin atası olarak kabul edilen bazı çalgılar	8
Şekil 4. Kral Kalakaua ve Robert Louis Stevenson, ukulele eşliğinde The King's Singing Boys ile birlikte, 1889.....	9
Şekil 5. Ukulelenin bölümleri	10
Şekil 6. Ukulele türleri	11
Şekil 7. Ukulelelerin türleri ve uzunlukları	11
Şekil 8. Ukulelede C6 akort düzeni.....	13
Şekil 9. Ukulelede D6 akort düzeni.....	13
Şekil 10. Bariton ukulelelerde akort düzeni	13
Şekil 11. Ukulelede tel dizilimi.....	14
Şekil 12. Ukulelede ayakta çalma pozisyonu	15
Şekil 13. Ukulelede oturarak çalma pozisyonu	15
Şekil 14. Öğretmenlerin cinsiyetlerine ilişkin yüzdeler dağılımları.....	27
Şekil 15. Öğretmenlerin yaşlarına ilişkin yüzdeler dağılımları.....	27
Şekil 16. Öğretmenlerin öğrenim durumlarına ilişkin yüzdeler dağılımları	28
Şekil 17. Öğretmenlerin mezun oldukları okullara ilişkin yüzdeler dağılımları	29
Şekil 18. Öğretmenlerin çalıştıkları kurumlara ilişkin yüzdeler dağılımları.....	30
Şekil 19. Öğretmenlerin bulundukları illere ilişkin yüzdeler dağılımları	30
Şekil 20. Öğretmenlerin hizmet yıllarına ilişkin yüzdeler dağılımları	31

<i>Şekil 21. Öğretmenlerin ana çalgılarına ilişkin yüzdelerik dağılımları.....</i>	<i>33</i>
<i>Şekil 22. Öğretmenlerin ana çalgılarını derslerinde kullanma durumlarına ilişkin yüzdelerik dağılımları</i>	<i>34</i>
<i>Şekil 23. Öğretmenlerin ana çalgıları dışında çaldıkları çalgıları derslerinde eşlik amacıyla kullanma durumlarına ilişkin yüzdelerik dağılımları.....</i>	<i>37</i>
<i>Şekil 24. Öğretmenlerin ukulelenin diğer çalgılara kıyasla daha avantajlı özelliklere sahip olma durumuna ilişkin görüşlerinin yüzdelerik dağılımları.....</i>	<i>41</i>
<i>Şekil 25. Öğretmenlerin ukulelenin ilköğretim kademesinde kullanılabilirlik durumuna ilişkin görüşlerinin yüzdelerik dağılımları</i>	<i>47</i>
<i>Şekil 26. Öğretmenlerin ukulelenin müzik öğretmenliği lisans bölümlerine, okul öncesi müzik eğitiminde kullanımına yönelik bir seçmeli okul/eşlik çalgısı dersi olarak konulmasına ilişkin görüşlerinin yüzdelerik dağılımları</i>	<i>54</i>

BÖLÜM I

GİRİŞ

Son yıllarda bir Hawaii halk çalgısı olan ukulelenin, ülkemizde okul öncesi kurumlarında müzik öğretmenleri tarafından sıkça kullanılmaya başlandığı gözlenmektedir. Bu nedenle bu çalgının okul öncesi müzik eğitiminde kullanılabilirliğinin müzik öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi ve bu çalgının müzik öğretmenliği lisans programlarının eşlik çalgısı dersi kapsamına dahil edilmesi önem kazanmaktadır.

Ukulele, gitara benzeyen dört telli bir Hawaii çalgısıdır. Günümüz ukulelesinin “braguinho” isimli çalgıdan esinlenilerek ortaya çıktığı görülmektedir. Kanahele’nin (2012) “Hawaii Müziği ve Müzisyenleri: Ansiklopedik Bir Tarih” isimli kitabında ukulele isminin kökeni ile ilgili birden çok teori bulunmakla birlikte bunlardan biri, ukulele çalan ve bir İngiliz ordusu subayı olan Edward Purvis’in kısa boylu olması ve hareketli yapısı sebebiyle ukulele lakabını aldığının söylenmesidir. Bu lakabın daha sonra Purvis’in çaldığı küçük çalgıya aktarıldığı düşünülmektedir. Ukulele kelimesinin kökenine dair diğer bir teori ise Kaai’nin (1910) “Ukulele: Bir Hawaii Gitarı ve Nasıl Çalındığı” isimli kitabında belirttiğine göre zıplayan pirlere benzetilen parmakların hızlı hareketine atıfta bulunulmasıdır. Hawaii kralı Kalâkaua’nın kendi bestelerine ve Hula şarkılarına eşlik olarak ukulele çalmaya başlaması, bu çalgının birçok müzik topluluğuna ek ve önemli bir kültürel simge haline gelmesine neden olmuştur (aktaran Drozd, 1998).

Ukulele, Hawaii yaşamının ve eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Aynı zamanda çocukların müzik eğitiminde önemli bir araç olarak hizmet etmektedir. Öğrencilerin vokal ve çalgı becerilerini geliştirmek için çok yönlü ve kullanışlı bir müzik aletidir. Ukulelenin kolay çalınabilirliği, düşük maliyetli olması ve hem armonik hem de melodik bir çalgı olması avantajlı özelliklerindendir (Greenberg, 1992).

Diğer taraftan ukulele son yıllarda Türkiye'deki öğretim kurumlarında kullanımı yaygınlaşan bir müzik aletidir. Türkiye'deki alan yazın incelendiğinde ukulele çalgısına ilişkin güncel araştırmalar olduğunu görmekteyiz (Berkant Durmaz & Tecimer, 2023; Gayretli, Yılmaz ve Zahal, 202; Güzel, 2021; Yavuz, 2020; Yıldız, 2021). Ayrıca, ülkemizde ukulele öğretimine ilişkin yazılmış çeşitli kitaplar da mevcuttur (Attila, 2020; Çiftal, Yaman & Konya, 2021; Doğa Koleji, 2019; Kahramansoy, 2019; Kafalı & Karataş 2014; Palancı & Koçanalı, 2017; Yılmaz, 2021; Yılmaz, A. M. 2021). Ukulele ile ilgili çeşitli web siteleri, youtube kanalları, uygulamalar ve sosyal medya gruplarının ülkemizde yaygınlaşması da ukuleleye olan ilginin bir göstergesidir.

Sonuç olarak, ülkemizde özellikle okul öncesi müzik eğitiminde çocuklara öğretilen şarkılara bir eşlik çalgısı olarak kullanılmaya başlanan ukulelenin, müzik eğitiminde kullanımına ilişkin okul öncesinde çalışan ve derslerinde ukuleleyi kullanan müzik öğretmenlerinin görüşlerinin alınması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

1.1. Problem Durumu

Müzik eğitiminin verimli ve etkili bir şekilde sürdürülmesinde öğretmenin çalgısını kullanma durumu önem taşımaktadır. Çalgı, öğretmen için önemli bir ders materyali olmakla birlikte, dersin niteliğini belirlemektedir (Mutlu Yıldız, 2021). Bilgin, müzik eğitiminde çalgı kullanımının önemini şu şekilde vurgulamıştır: “Ses müziğini destekleyecek, onu zenginleştirecek, çocukta çok sesliliğin zevkini uyandırmaya yardımcı olacak ve seslerin tanınmasını çabuklaştıracak çalgılar da okul müziğinin ayrılmaz bir parçasıdır.” (2006, s. 327).

Levent'in (2013) yaptığı araştırmaya göre, müzik eğitiminde, öğretmenin ders sürecindeki farklı çalgı seçimlerinin öğrencilerin derse olan tutumları üzerinde farklı etkileri olduğu görülmüş ve farklı çalgıların kullanılmasının dersten alınacak verimi artıracak belirtilmiştir. Ancak Yüksek Öğretim Kurumu'nun (2018) yayınladığı müzik öğretmenliği lisans programında yalnızca gitar ve piyano ile eşikleme dersine yer verildiği görülmektedir. Üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı güzel sanatlar eğitimi bölümleri, müzik eğitimi anabilim dalları programlarına bakıldığında ise ana çalgı derslerinin yanı sıra org, gitar, bağlama, blok flüt, melodika ve piyano gibi çalgılarla eşlik yapabilme becerisinin kazandırılmasının amaçlandığı görülmektedir.

Ancak, Kardeş ve Akbulut Demirci'nin (2019) yapmış oldukları bir araştırma göz önüne alındığında, müzik öğretmeni adaylarının lisans eğitimleri sürecinde aldıkları eşlik çalma eğitiminin yeterli olmadığı, eşlik çalma becerisinin öğretmenlik yaşantılarında istenilen düzeyde kullanılamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin müzik eğitimi süresince kullanacakları eşlik çalgısının seçiminde, çalgının taşınma kolaylığı, ulaşılabilirliği, maliyeti, öğretmenin çalıştığı bölgenin ve okulun sosyo-ekonomik durumu gibi konular önem taşımaktadır.

Lehimler'in (2015) yapmış olduğu bir araştırmada ise, çalgının taşınma kolaylığı, maaliyeti, korunması, okullardaki fiziki, teknik koşulların ve ders saatinin yetersizliği, öğretmen adaylarına verilen eğitimin mesleki yaşamındaki müzik eğitimi ortamını destekleyemez nitelikte olması gibi sebeplerden dolayı öğretmenlerin ana çalgılarını derste yeterince kullanamadıkları tespit edilmiştir.

Diğer taraftan ukulele, son yıllarda Türkiye'de özellikle okul öncesi eğitim kurumlarında, müzik ve sınıf öğretmenleri tarafından kullanımı yaygınlaşmakta olan bir çalgıdır. Ukulelenin düşük maliyetli ve kolay taşınabilir olmasının yanı sıra melodik, ritmik ve armonik bir çalgı olması bakımından öğretmenler tarafından ideal bir eşlik çalgısı olarak kullanılabileceği düşünülmektedir (Mutlu Yıldız, 2021).

Greenberg'in de (1992) vurguladığı gibi bu çalgı müzik eğitiminin ayrılmaz bir parçası olmasının yanı sıra müzik eğitiminde ideal bir eşlik çalgısıdır.

Buradan yola çıkarak, okul öncesi kurumlarında giderek yaygınlaşan ukulelenin müzik öğretmenliği lisans programı kapsamına alınması ile geleceğin müzik öğretmenlerine bu yeni çalgının daha doğru ve kapsamlı bir şekilde öğretilceği düşünülmektedir. Böylece, bu çalgının öğretmenlerin çalgı eğitimindeki ihtiyacını kolaylıkla karşılayacağı düşünülmektedir.

Ukulelenin müzik öğretmenliği için doğru bir çalgı olup olmadığına karar verebilmek için hali hazırda görev yapan ve bu çalgıyı kullanan müzik öğretmenlerinin düşüncelerine yer vermek önem kazanmaktadır. Sonuç olarak bu araştırmanın problem cümlesi "Okul öncesi müzik eğitiminde ukulele kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?" biçiminde oluşturulmuştur.

1.1.1. Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri şu şekildedir:

- Öğretmenlerin çalgı kullanımlarına ilişkin görüşleri nelerdir?
- Öğretmenlerin okul öncesi müzik etkinliklerinde ukulele kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; okul öncesi kurumlarında çalışan ve derslerinde ukulele kullanan müzik öğretmenlerinin okul öncesi müzik eğitiminde eşlik çalgısı olarak ukulelenin kullanımına yönelik görüşlerini belirlemektir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Son yıllarda okul öncesi müzik eğitiminde ukulelenin öğretmenler tarafından öğretilen şarkılara eşlik çalgısı olarak kullanımının yaygınlaştığı gözlemlenmektedir. Ancak, ülkemizdeki üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı müzik öğretmenliği programlarında eğitimi verilen eşlik çalgılarının arasında henüz ukulele yer almamaktadır. Bu nedenle bu çalışma, okul öncesi kurumlarında çalışan müzik öğretmenlerinin okul öncesi müzik eğitiminde ukulelenin eşlik çalgısı olarak kullanımı üzerine alınacak görüşleri neticesinde ukulele çalgısının müzik eğitiminde kullanımının yaygınlaştırılmasına ve bu çalgının müzik öğretmenliği lisans programlarının kapsamına alınabilmesine dikkat çekmek bakımından önemlidir.

1.4. Varsayımlar

Bu çalışmada;

1. Katılımcıların araştırmaya gönüllü olarak katıldığı,
2. Araştırmacının hazırlamış olduğu yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorulara katılımcıların içtenlikle cevap verdiği,
3. Katılımcıların evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. Araştırmanın yapıldığı 2021-2022 eğitim-öğretim yılı ile,
2. Ukulele kullanan müzik öğretmenleri ile,
3. Araştırmaya katılan katılımcılarla,
4. Katılımcıların yarı yapılandırılmış görüşme formlarına verdikleri cevaplarla,
5. Araştırmayla ilgili olarak ulaşılabilen kaynaklar ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Ukulele

Ukulele isminin kökeni ile ilgili birden çok teori bulunmaktadır. Bunlardan biri İngiliz ordusu subayı Edward Purvis'e dayanmaktadır. Edward Purvis başarılı bir marangoz ve müzisyen olan Augusto Dias'ın ukulele çaldığını duymuş ve daha sonra bu çalgıda hızla ustalaşmıştır. Edward Purvis kısa boylu olması ve hareketli yapısı sebebiyle ukulele lakabını almıştır. Ukulele teriminin İngilizce dilindeki anlamı ise “zıplayan pire” dir. Bu terimin daha sonra Purvis'in çaldığı küçük çalgıya aktarıldığı düşünülmektedir (Kanahele, 1979'dan aktaran Drozd, 1998).

Ukulele kelimesinin kökenine dair diğer bir teori ise, zıplayan pirelere benzetilen parmakların hızlı hareketine atıfta bulunulmasıdır (Kaai, 1910). Ayrıca Kral Kalakaua'nın kız kardeşi kraliçe Lili'uokalani'nin ukuleleyi “zıplayan pire” olarak anlamlandırmanın kaba olduğunu düşündüğü ve bu kullanım yerine “gelen hediye” olarak anlamlandırılmasını tercih ettiği düşünülmektedir (Dixon, 2011). Kaai'ye (1916) göre ise, ukulele kelimesi ağız yayına benzer iki veya üç tele sahip, “ukeke” isimli bir Hawaii çalgısından türetilmiştir. “Ukeke” terimi daha sonra Portekiz prototipinden uyarlanan bir çalgıya atıfta bulunarak “ukulele” olarak değiştirilmiştir.

2.1.1. Ukulelenin Tarihçesi

Dixon (2011) ukulelenin ilk olarak kim tarafından, ne zaman ve nerede yaratıldığının kesin olmadığını vurgulamaktadır. Ancak literatürde ukulelenin nereden geldiğine dair birçok görüş bulunmaktadır. Ukulele'nin Portekizli müzisyenler tarafından Hawaii'ye ithal edilen ve orada çok popüler bir yaylı çalgıya dönüştürülen küçük bir Madeiran lavtasından türediği söylenmektedir (Jahnichen, 2009'dan aktaran Jahnichen, 2017).

Droz (1998) Portekiz'in Maderian adasından gelen yolcuların, ukulelenin atası olan braguinha veya cavaquinho adı verilen dört telli bir çalgıyı yanlarında getirdiklerini belirtmektedir. Bu algılara ek olarak yolcuların ukuleleye benzer bir çalgı olan beş telli rajaoyu ve tarlalardaki işçilerin molalarda çaldıkları, kolay taşınabilir bir çalgı olan taro patch isimli çalgıyı da yanında getirdikleri düşünölmektedir (Droz, 1998). Aynı şekilde Greenberg (1992) de 1879 yılında Portekizli göçmenlerin Braga eyaletinden türetilen küçük, dört telli ve sekiz in uzunluğunda “Braguinha” isimli bir Portekiz halk algısını Honolulu'ya getirdiklerini belirtmiştir. Portekizli göçmenler arasındaki Joao Fernandes isimli genç göçmenin braguinha ile Portekizce şarkılar çalarak göçmenlerin gelişini kutlaması yerel halkı büyülemiş ve bu çalgı halk arasında anında popülerlik kazanmıştır. Müzisyen ve aynı zamanda bir marangoz olan Portekizli göçmen Manuel Nunes, braguinha isimli bu Portekiz halk algısında çeşitli değişiklikler yaparak bugün bildiğimiz ukuleleyi geliştirmiş ve daha sonra Hawaiiililer bu çalgıya zıplayan pire anlamına gelen ukulele ismini vermişlerdir (Greenberg, 1992). Portekizliler bu çalgıyı machete, machimbo, braquinho gibi isimlerle tanımlıyordu (Dixon, 2011).

Şekil 1. İlk ukulele yapımcısı olarak bilinen Manuel Nunes, 1917 Güzel, C. (2021). *Okul şarkılarının eşliklenmesinde ukulele ve klasik gitarın birlikte öğretilmesine dayalı etkinliklerin ortaöğretim öğrencilerinin eşikleme becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya. kaynağından erişilmiştir.

Şekil 2. Ukulele, gitar ve rajao Jähnichen, G. (2017). The History of the ‘Ukulele ‘Is Today’. *A distinctive voice in the antipodes: Essays in honour of Stephen A. Wild*, (s. 375-406). Australia: Anu doi:10.22459/DVA.07.2017.14 kaynağından erişilmiştir.

Şekil 3. Ukulele ve ukulelenin atası olarak kabul edilen bazı çalgılar Güzel, C. (2021). *Okul şarkılarının eşliklenmesinde ukulele ve klasik gitarın birlikte öğretilmesine dayalı etkinliklerin ortaöğretim öğrencilerinin eşlikleme becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya. kaynağından erişilmiştir.

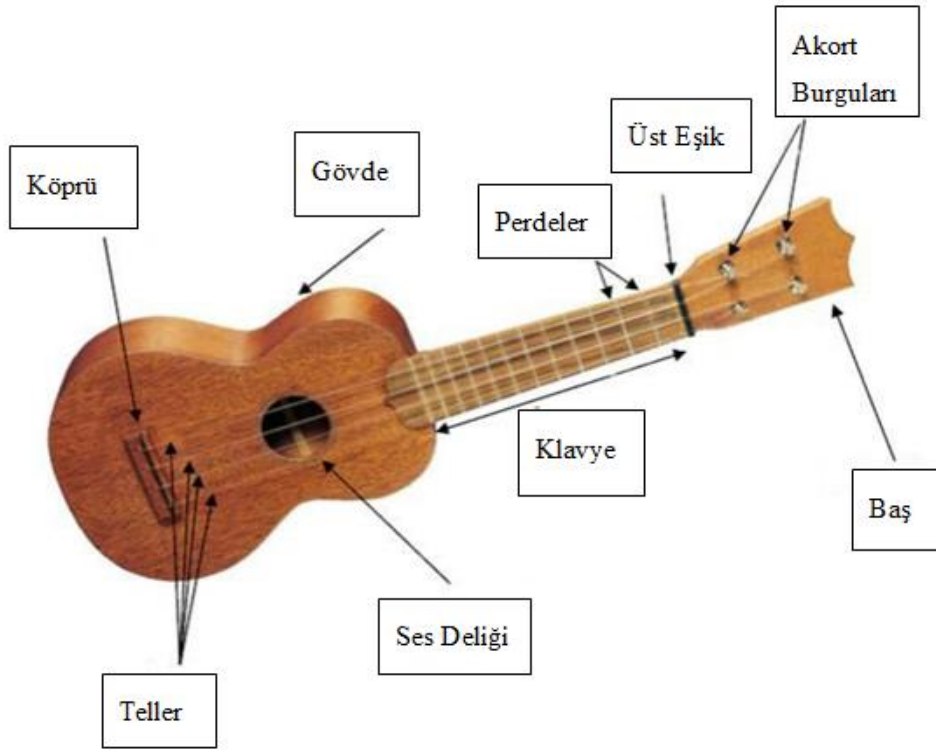
Portekizli göçmenler, adalılara bu çalgıyı çalmayı ve yapmayı öğretmişlerdir. Hawaiiililerin kısa sürede ukuleleyi müzik yapmak için popüler bir çalgı olarak benimsemiş oldukları söylenmektedir. Böylece ukulele Hawaii şarkılarına ve Hula danslarına eşlik eden bir çalgı haline gelmiştir (Greenberg, 1992). Ukulelenin bir müzisyen olan Hawaii kralı Kalakaua'ya tanıtılmasının ardından Kral Kalakaua'nın kendi bestelerine ve Hula şarkılarına ukulele ile eşlik etmeye başlaması ve ukuleleyi coşkulu bir şekilde onaylaması ile bu çalgı Hawaii'nin önemli bir kültürel simgesi haline gelmiştir (Drozd, 1998).

Şekil 4. Kral Kalakaua ve Robert Louis Stevenson, ukulele eşliğinde The King's Singing Boys ile birlikte, 1889, Hawaii Devlet Arşivi King, J. & Tranquada J. (2003). A new history of the origins and development of the ukulele 1838-1915. *The Hawaiian Journal of History*, 37, 1-32. [https://www.academia.edu/970220/New_History_of_the_Origins_and_Development_of_th](https://www.academia.edu/970220/New_History_of_the_Origins_and_Development_of_the_Ukulele_1838_1915)eUkulele_1838_1915 sayfasından erişilmiştir.

2.1.2. Ukulelenin Genel Yapısı

Ukulele Hawaii'de ortaya çıkan, gitara benzeyen dört telli bir çalgıdır. Ukulelenin telleri genellikle naylon veya bağırsaktan yapılır. Ses, ukulelenin gövdesi boyunca yankılanır ve ses deliğinden yayılır. Ukulele köprü, teller, gövde, ses deliği, perdeler, eşik, sap, akort burguları ve baş kısmından oluşmaktadır (Andreas, 2013).

Şekil 5. Ukulelenin bölümleri. Andreas, E. (2013). *Ukulele mastery simplified*. www.YourGuitarSage.com kaynağından uyarlanmıştır.

İlk yapılan Hawaii ukuleleleri yerli koa ağacından şekillendirilmiştir ve bu ağaçtan üreilmeye devam etmektedir. Bu ağaçlar Hawaii adalarının yüksek yerlerinde yetişmektedir (Dixon, 2011). Portekizli çalgı ustası Manuel Nunes, Hawaii’de çeşitli ağaçlarla denemeler yaptıktan sonra koa ve kou ağacının ukulele için uygun rezonansa sahip tek ağaç olduğunu keşfetmiştir. Kou ağacının neslinin tükenmesi sebebiyle ukuleleleri koa ağacından yapmaya devam etmiştir (Santos & Nunes, 1915).

Bailey (1914) nadir ve çok değerli bir yerli ağaç olan koa ve kou ağaçlarının hızla azaldığını belirtmiştir. Ayrıca Bailey, gerçek bir ukulelenin yapımında bu ağaçlara kesinlikle ihtiyaç duyulduğunu belirtmiş ve şu sözleri eklemiştir: “Hiçbir ağaç bu çalgının popülaritesinin başlıca nedeni olan derin yumuşak tonu üretemez.”

Drozd (1998) da ukulelenin genellikle koa ağacından yapıldığını ve diğer ağaçlar arasında mango, maun ve kiawe ağaçlarının olduğunu ve standart bir ukulele boyutunun 51-54 cm uzunluğunda, yaklaşık olarak 4-6 cm yüksekliğinde bir soprano ukulele olduğunu belirtmiştir. Günümüzde ukuleleler ahşap dışında, plastik veya metalden de üretilmektedir (Kahramansoy, 2019).

2.1.3. Ukulele Türleri

Günümüzde ukulelenin yaygın olarak kullanılan 4 çeşidi vardır. Bunlar boyut olarak küçükten büyüğe sıralandığında; soprano, konser, tenor ve bariton ukulelelerdir (Mutlu Yıldız, 2021; Yavuz, 2020). Bunlara ek olarak diğer dört boyun isimleri küçükten büyüğe doğru sopranino, süper soprano, süper konser, süper tenor ukuleleler olarak sıralanmaktadır (Kahramansoy, 2019, s. 10). Bunun yanı sıra günümüzde bas ukuleleler de üretilmektedir.

Şekil 6. Ukulele türleri McQueen, B. (2010). *Your first ukulele lesson and then some*. McQueen Machine, LLC. <https://uketasticblog.files.wordpress.com/2016/04/your-first-ukulele-lesson-and-then-some.pdf> sayfasından erişilmiştir.

Tür	Uzunluk
Soprano	53 cm
Konser (Concert)	58 cm
Tenor	66 cm
Bariton	76 cm

Şekil 7. Ukulelelerin türleri ve uzunlukları. Kahramansoy, C. (2019). *Ukulele öğreniyorum / öğretiyorum*. İzmit: Umuttepe. Kaynağından erişilmiştir.

2.1.3.1. Soprano Ukulele

Okullarda en çok kullanılan ve en ucuz olan ukulele türüdür. Tel boyu 33 cm toplam boyu ise 53 cm dir. Soprano ukulele tel boyu sebebiyle ince bir sese sahiptir ve yaklaşık 15 perdesi bulunmaktadır (Giebelhausen, 2016; Kahramansoy, 2019; Yavuz, 2020).

2.1.3.2. Konser Ukulele

Soprano ukulele ile neredeyse aynıdır fakat perdeleri daha geniştir. Öğretmenlerin soprano ukulele çalan öğrencilerle birlikte çalması bakımından güzel bir seçenektir. Soprano ukuleleye göre daha kalın bir sese sahiptir. Yaklaşık 20 perdesi olan bu çalgının tel boyu 38 cm, toplam uzunluğu ise 58 cm dir (Giebelhausen, 2016; Kahramansoy, 2019; Yavuz, 2020).

2.1.3.3. Tenor Ukulele

Soprano ve konser ukulele ile kıyaslandığı zaman tenor ukulelenin perdeleri daha geniştir. Soprano ve konser ukuleleye göre daha kalın ve gür bir sese sahiptir. Öğrencilere daha kalın bir ses ile eşlik yapmak için güzel bir seçenektir. Tel boyu 43 cm toplam boyu ise 66 cm dir, perde sayısı ise 15'in üzerindedir (Giebelhausen, 2016; Kahramansoy, 2019; Yavuz, 2020).

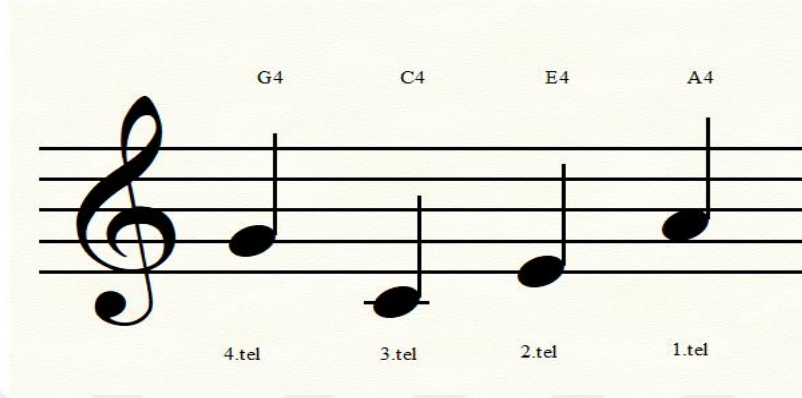
2.1.3.4. Bariton Ukulele

Bazı yönleriyle gitara daha yakın olan ukulele türüdür. Ukuleleler arasında en pahalısıdır. Ukuleleler arasında en büyük olması sebebiyle en kalın sese sahip ukulele bariton ukuleledir. Tel boyu 48 cm toplam boyu ise 76 cm dir, perde sayısı ise yaklaşık 20'ye kadar çıkabilmektedir (Giebelhausen, 2016; Kahramansoy, 2019; Yavuz, 2020).

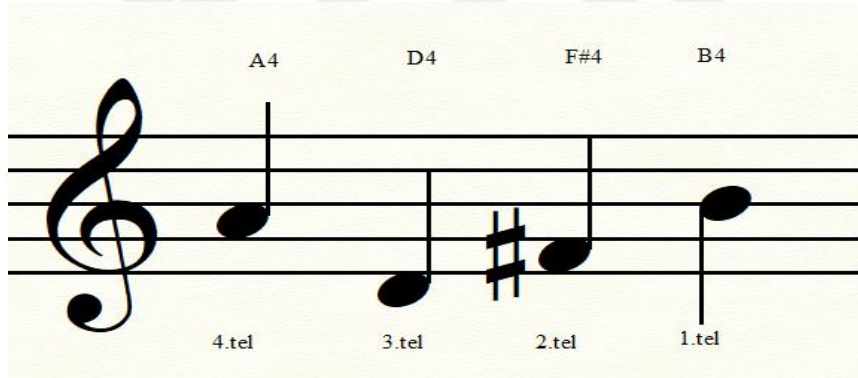
2.1.4. Ukulelede Akort Sistemi ve Tel Dizilimi

Ukulelelerde kullanımı en yaygın iki akort şekli yukarıdan aşağıya olacak şekilde G, C, E, A (C6 akort düzeni) veya A, D, F#, B'dir (D6 akort düzeni). Soprano, konser ve tenor ukulelelerde genellikle C6 akort düzeni uygulanmaktadır (Ditty, 1968; Giebelhausen, 2016; Mutlu Yıldız, 2021; Yavuz, 2020) Bu üç ukulele türü akortlarının aynı olmasına

rağmen tonlarının kalitesi, ses genişliği ve maliyetleri bakımından birbirlerinden farklıdır (Tamberino, 2014'ten aktaran Mutlu Yıldız, 2021). Bariton ukulelelerde ise yaygın olarak D,G,B,E akort düzeni uygulanmaktadır (Andreas, 2013; Drozd, 1998; Mutlu Yıldız, 2021). Soprano, konser ve tenor ukulelelerdeki akort düzeni aşağıdaki gibidir.

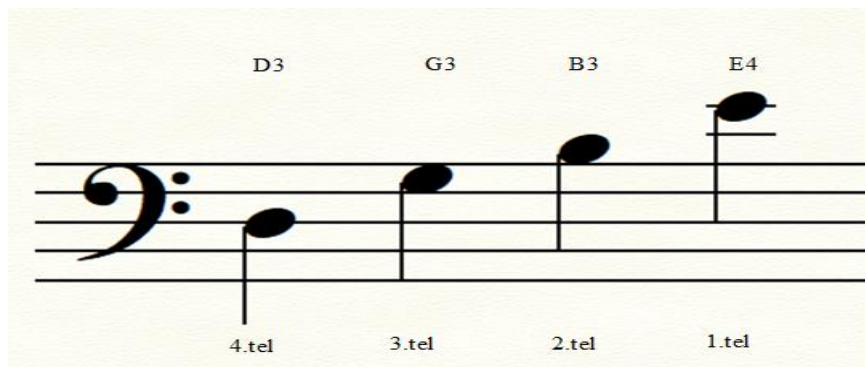

Şekil 8. Ukulelede C6 akort düzeni

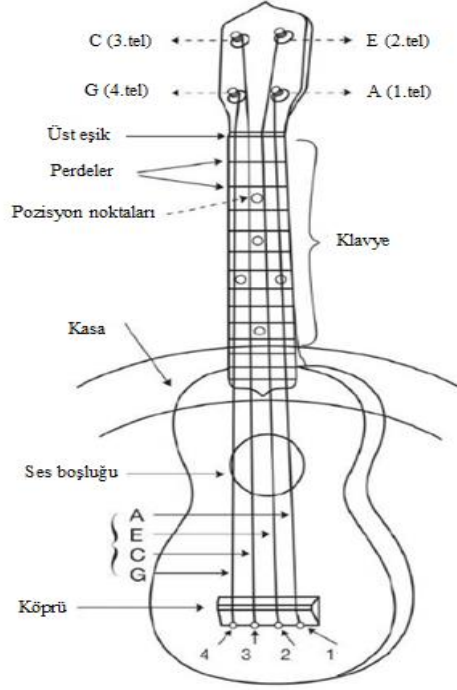
Şekil 9. Ukulelede D6 akort düzeni

Bariton ukulelelerdeki akort düzeni aşağıdaki gibidir.

Şekil 10. Bariton ukulelelerde akort düzeni

Çoğu telli çalgıda tellerin sesleri pes seslerden tiz seslere doğru hareket eder ancak ukulelede tellerin sesleri tizden başlar, pesleşir ve daha sonra tekrar tizleşir (Giebelhausen, 2016).

Şekil 11. Ukulelede tel dizilimi. Dixon, D. (2011). *Ukulele: the world's friendliest instrument*. Gibss Smith. https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=bdZNkZ0kJ8IC&oi=fnd&pg=PP1&dq=doane+ukulele+method&ots=Arv3kCu9Bn&sig=qvV0EkTnCh0KG-ehVA0yoWOSz68&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false sayfasından uyarlanmıştır.

2.1.5. Ukulele Çalmada Duruş-Tutuş Pozisyonları

Ukulele, klavye vücuttan biraz daha yüksekte ve yatay olacak şekilde yaklaşık olarak göğüs hizasında tutulur. Ukulelenin ayakta veya oturarak çalınabilmesi için sağ ön kol ile çalgı vücuda sıkıca sabitlenir. Klavye, sol elin başparmağı ile işaret parmağı arasındadır (Ditty, 1968; Drozd, 1998; McQueen, 2010). Sol elin baş parmağı 1. ve 2. perdeler arasında konumlanmalıdır. Parmakların klavyede rahatça hareket edebilmesi için ukulelenin klavyesine avuç içinin değmemesine dikkat edilmelidir (Bailey, 1914; Dixon, 2011).

Ukulele oturarak çalındığında ise çalgının sağ alt köşesi sağ dizin üzerine gelecek şekilde çalınabilir (Yılmaz, 2021).

Şekil 12. Ukulelede ayakta çalma pozisyonu. Yavuz, S. (2020). *Ukulele ve klasik gitarın karşılaştırmalı incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Erzurum. kaynağından erişilmiştir.

Şekil 13. Ukulelede oturarak çalma pozisyonu. Yavuz, S. (2020). *Ukulele ve klasik gitarın karşılaştırmalı incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Erzurum. kaynağından erişilmiştir.

2.1.6. Ukulelede Sağ El ve Sol El Kullanımı

Sağ elin şekli avuç içerisinde bir yumurta veya top tutuyor gibi olmalıdır. Bu şekilde parmaklar tellerle 45 derecelik bir açı oluşturmuş olacaktır. Ukulelede sağ el ritim, arpej ve solo çalmak amacıyla kullanılır (Kahramansoy, 2019). Ayrıca sağ elin parmakları yaklaşık olarak ukulelenin ses boşluğu ile klavye arasında orta mesafede konumlandırılmalıdır (Colombo, 2014; Tamberino, 2014). Ukuleleyi çalarken sağ elde yalnızca bilek hareket etmeli, ön kol tek bir konumda tutulmalı, yukarı veya aşağıya sallanmamalıdır (Santos & Nunes, 1915).

Ukulelede parmaklarla çalma tekniği, kullanımı en yaygın olan sağ el tekniğidir (Reser, 1964). Baş parmak veya işaret parmaklarının kullanılmasının yanı sıra pena gibi araçlarla da çalınabilmektedir. Teller parmak ile çalındığında ses daha yumuşak, pena ile çalındığında ise daha parlak çıkmaktadır. Pena tercih edildiğinde penanın çok sert olmamasına dikkat etmek gerekir (Kafalı & Karataş, 2014).

Ukulelede sol el akorları çalmak ve ukulelenin klavyesini kavramak için kullanılmaktadır. Sol elde baş parmak ile ukulelenin klavyesi desteklenirken baş parmak haricindeki parmaklar ile akorlara basılır. Avuç içinin klavyeye ve alt tele dokunması durumunda ses kesilecektir. Ayrıca tırnakların kısa olması, parmakların tellere dik bir şekilde basılabilmesi ve bu sayede tellerden cızırtılı bir ses çıkmasını engellemesi bakımından önemlidir (Kahramansoy, 2019).

2.1.7. Ukulelede Parmak Numaraları

Ukulelede sol elde başparmağın kullanılmaması sebebiyle 1.si işaret parmağını, 2.si orta parmağı, 3.sü yüzük parmağını ve 4.sü serçe parmağını temsil etmektedir. Sağ elde ise baş parmak 1, işaret parmağı 2, orta parmak 3 ve yüzük parmağı ise 4 numara olarak isimlendirilmiştir (Kahramansoy, 2019).

2.1.8. Ukulele Metotları

Ukulele çalgısının öğretimi için pek çok başlangıç metodu yazılmıştır. Bilinen en eski ukulele metodu Ernes K. Kaai tarafından yazılan ve 1910 yılında yayınlanan *The Ukulele: A Hawaiian Guitar and How to Play It* başlıklı metottur. Bu tarihten günümüze kadar yabancı kaynaklı 86 adet metot, Türkiye’de ise 8 adet ukulele metodu olmak üzere toplamda 94 ukulele metodu yazılmıştır (Berkant Durmaz & Tecimer, 2023). Yapılan bu çalışmaya göre araştırmacılar bazı metotları diğer metotlara kıyasla içerik bakımından daha zengin bulduklarını belirtmişlerdir. Bu metotlardan bazıları *Ukulele Primer* (Casey, 2019), *Ukulele for Dummies* (Wood, 2011), *Ukulele Method Book-1* (Rev, 2005), *Essential Elements for Ukulele* (Gross, 2014), *Ukulele Mastery Simplified* (Andreas, 2013), *Ukulele Kulübü* (Yılmaz, 2021), *Ukulele ve Müzik Eğitiminde Uygulamalı Ukulele Öğretimi* (Yılmaz, 2021)’dir. Bu metotların yanı sıra ukulele öğretmek amacıyla yapılmış *The Ukulele App*, *Learn Ukulele*, *Ukulele by Yousician* gibi çeşitli aplikasyonların, *Ukulele İstanbul*, *Etkili Müzik Eğitimi- Ukulele Dersi*, *Açık Müzik* gibi çeşitli youtube kanallarının

ve *Ukulele in the Classroom*, *Uke Education*, *Udemy-Ukulele Eğitimi*, *Ukulele Tricks* gibi çeşitli web sitelerinin olduğu görülmektedir.

BÖLÜM III

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırma ile ilgili yazılmış makale ve tez çalışmalarına yer verilmiştir.

Berkant Durmaz ve Tecimer'in 2023 yılında yaptığı “Başlangıç Düzey Ukulele Metotlarının Taranması ve Seçilmiş Metotların İncelenmesi” başlıklı makale çalışmasında tüm başlangıç ukulele metotları taranmış ve elde edilen metotlar belirlenen kriterler doğrultusunda incelenmiştir. Çalışmada ukulele öğrenmek ve öğretmek isteyen müzik öğretmenlerine yol gösterici bir kaynak sunmak amaçlanmıştır. Yapılan literatür taraması sonucunda ülkemizde 8 ve diğer ülkelerde 86 toplamda ise 94 adet başlangıç düzey için yazılmış ukulele metodu tespit edilmiştir. Bu metotlar arasından ulaşılabilen 26 metot ritim ve nota öğretimi, teknik ve teorik çalışmalar, dağarcık ve sayfa düzeni gibi kriterler bakımından incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda incelenen 26 metodun içerik bakımından birbirinden farklı olduğu, 8 metodun ise içerik bakımından diğer metotlara kıyasla daha zengin bir içeriğe sahip olduğu görülmüş ve eğitimcilere tavsiye edilmiştir.

Doebler'in 2021 yılında yaptığı “Ukulele in Music Class: Teachers' Perspective (Müzik Dersinde Ukulele: Öğretmenlerin Bakış Açıları)” başlıklı makale çalışmasında üç farklı müzik öğretmenin ukulele ile ilgili bakış açılarını anlatmış ve öğretmenlerin ukuleleyi farklı ortamlarda ne şekilde kullandıklarını tartışmıştır. Araştırmacı öğretmenlerin ukulele grupları ve derslerini oluştururken hangi faktörlerden etkilendiğine, ukuleleyi sınıflarında nasıl kullandıklarına, ukulelenin değerine ilişkin öğretmen ve öğrencilerin algılarının neler olduğuna ilişkin sorulara cevap aramıştır. Doebler çalışmasındaki verileri okullarında ukulele kullanan müzik öğretmenleri ile yaptığı görüşmeler ve sınıf içerisinde yaptığı gözlemler aracılığı ile toplamıştır. Araştırmanın sonucunda ukulelenin müzik sınıflarında kullanılabilecek uygun bir araç olduğu, öğretmenlerin hedeflerine yönelik olarak en uygun şekilde kullanmaları ve öğretmenlere öğrencilerinin müzikal beceriler bakımından

gelişimlerine yardımcı olmaları konusunda esneklik sağladığı görülmüştür. Öğretmenlerin ifadelerine göre ukulele öğretiminin değerli olmasının bir nedeni de öğrencilerin ukuleleye olan ilgileri ve bu çalgıdaki başarılarıdır. Ayrıca öğretmenlerin bir yıllık deneyimlerinin sonunda ukulelenin erişilebilir bir çalgı olmasının ve öğrencilerin ilgi ve başarılarının ukuleleyi sınıflarında çalmaya ve öğrencilere öğretmeye devam etmelerindeki kararlarını olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmacı, öğretmenlerin müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki müfredata ukulele eğitimini koymaları durumunda öğretmenlerin sınıflarında ukulele kullanma ve öğrencilerine ukuleleyi müzik yapmak amacıyla kullanmayı öğretme konusunda daha başarılı olabileceklerini belirtmiştir.

Gayretli, Yılmaz ve Zahal'in 2021 yılında yaptığı "Müzik Eğitiminde Ukulele" başlıklı makale çalışmasında ukulelenin müzik eğitimde kullanım durumunu ortaya koymak amaçlanmıştır. Gayretli vd. müzik eğitiminde kullanılmakta olan blok flüt, orff çalgıları, melodika, gitar ve piyano ile ukuleleyi karşılaştırmışlardır. Bunun sonucunda ukulelenin gitara kıyasla fiyat bakımından daha uygun olduğu, yapısal olarak daha az fiziksel güç gerektirdiği, blok flüt ve melodikaya kıyasla çalıp söyleme ve eşlik etme bakımından daha uygun olduğu ortaya konmuştur. Diğer taraftan piyano ve orga kıyasla daha ulaşılabilir ve taşınabilir olduğu görülmüştür. Ayrıca ukulelenin yapısı bakımından kolay çalınabilir, kolay ulaşılabilir, uygun fiyatlı ve çok sesli bir çalgı olması bakımından müzik eğitiminde işlevsel bir şekilde kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmacıların ukulelenin, özengen müzik eğitimi veren kurumlarda ve okul öncesi öğretmenliği, sınıf öğretmenliği ve müzik öğretmenliği programlarında eğitiminin verilmesini önermişlerdir.

Güzel'in 2021 yılında yaptığı "Okul Şarkılarının Eşliklenmesinde Ukulele ve Klasik Gitarın Birlikte Öğretilmesine Dayalı Etkinliklerin Ortaöğretim Öğrencilerinin Eşlikleme Becerilerine Etkisi" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında araştırmaya katılan 10 öğrenciye 12 haftalık bir deneysel işlem sürecinde, araştırmacı tarafından hazırlanmış olan ukulele ve klasik gitar öğretim programı uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin ukulele ile eşlikleme becerilerinin gitara kıyasla daha yüksek olduğu, ukulele ile eşlikleme yaparken sesleri doğru çalabilme, sol el tekniğini uygulayabilme, temiz ses üretebilme ve akor geçişlerinde zamanlama konusunda klasik gitara kıyasla daha rahat oldukları görülmüştür. Bunun yanı sıra öğrencilerin tamamından elde edilen verilere göre ukulelenin kolay taşınabilir ve öğrenilebilir, maliyeti düşük, kalabalık sınıf ortamına uygun bir çalgı olması bakımından müzik derslerinde kullanımının gitara kıyasla daha uygun bir çalgı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Mutlu Yıldız (2021) “Müzik Eğitiminde Öğretmen Çalgısı Olarak Bir Öneri: Ukulele” başlıklı makale çalışmasında, ukulelenin müzik eğitiminde kullanılabilirliği ve yapısal özelliklerinin belirlenmesi üzerine bir literatür araştırması yapmıştır. Bu çalışmada, ukulelenin müzik eğitimindeki yerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Yıldız, bu çalışmada ukulelenin yapısal özellikleri, türleri ve akort sistemine ilişkin bilgiler verirken, ukulelenin müzik eğitiminde kullanılabilirliğine ilişkin özelliklerine değinmiştir. Kapsamlı bir alan yazın taramasının sonucunda, ukulelenin öğretmenler tarafından işlevsel bir eşlik çalgısı olarak tercih edildiği, öğretmenler ve öğrenciler için motive edici bir boyutu olduğu görülmüştür. Araştırmanın öneriler kısmında ise ukulelenin, öğretmen yetiştiren kurumlarda akademik eğitimi verilen bir çalgı haline getirilmesi, ukulele öğretimine yönelik kuramsal ve uygulamalı araştırmalar yapılması gibi çeşitli önerilere yer verilmiştir.

Yavuz’un 2020 yılında yapmış olduğu “Ukulele ve Klasik Gitarın Karşılaştırmalı İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans çalışmasında, ukulele ve klasik gitarın, tarihsel süreçleri, çeşitleri, fiziksel ve teknik özellikleri, akort sistemleri, klavye üzerinde akorların basılışı ve parmak pozisyonları anlatılmıştır. Bu iki çalgının benzer ve farklı yönleri örneklendirilerek açıklanmıştır. Ayrıca, ukulele ve klasik gitar için yazılmış metotlar incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda iki çalgının da hem eşlik hem de solo çalgı olarak kullanılabilirdiği, akor basılışlarının, tel ve boy uzunluklarının, akort sistemlerinin ve duruş, tutuş, oturuş pozisyonlarının farklılık gösterdiği, yalnızca sağ el kullanımının teknik olarak iki çalgıda da benzerlik gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Yavuz, araştırmanın öneriler kısmında ukulele çalan birinin gitardaki akor basımlarını daha rahat öğrenebileceği, ukulelenin çalım kolaylığı sayesinde gitara geçmeden önce hazırlık amacıyla ukulele ile gerekli parmak egzersizleri yapılabileceği ve gitardan ukuleleye ya da ukuleleden gitara geçilecekse bariton ukulelenin tercih edilebileceği gibi konulara değinmiştir. Ayrıca Yavuz, çalışma yöntemi geniş kapsamlı ve kolay algılanabilecek bir ukulele metotlarının hazırlanabileceği, ukulele ve klasik gitar ile eşlik yapmada gerekli olan tekniklerin kullanım şekillerinin belirlenmesi ile uygun örnekler içeren kaynakların oluşturulabileceği, ukulele çalgısının kolay çalınabilir ve taşınabilir gibi özelliklerinden dolayı okul öncesi ve ilköğretim programlarına dahil edilmesi ile müzik derslerinde yardımcı çalgı olarak kullanılabileceği gibi konulara dair önerilerde bulunmuştur.

Aral, Aysu, Bıçakçı ve Gürsoy’un (2018) yapmış oldukları “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinlikleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi” başlıklı makale çalışmasında 25 okul öncesi öğretmenin, okul öncesi müzik etkinlikleri hakkında görüşlerinin alınması

amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formuyla veriler toplanmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular öğretmenlerin müzik etkinliklerine olan farkındalıklarına, müzik etkinliklerini planlamaları ve uygulamalarına yönelik sorulmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin çok az bir kısmı çalgı çalabilmektedir. Literatüre göre öğretmenler tarafından en çok kullanılan çalgı blok flüttür. Araştırmacılar, öğretmenin ders sürecinde blok flüt çalarken aynı anda şarkı söyleyemiyor olmasının zaman zaman zorluk yarattığını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenlerin çoğunun müzik eğitimine dair hizmet içi eğitim, kurs veya atölye çalışmalarına katılmadığı, müzik etkinliklerini kendilerinin planladığı, öğrencilere uygun şarkı bulmakta zorlandığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmacılar, öğretmenlerin müzik aleti çalabilmeleri konusunda desteklenmesi, okullarda müzik etkinlikleri için ayrı bir oda düzenlenmesi, oyuncakçılardan temin edilen müzik materyalleri yerine gerçek müzik aletlerinin temin edilmesi gibi konularda önerilerde bulunmuşlardır.

Giebelhausen ve Kruse'un 2017 yılında yapmış oldukları "A Smile on Everybody's Face: A Multiple Case Study of Community Ukulele Groups (Herkesin Yüzünde Bir Gülümseme: Ukulele Gruplarıyla Bir Durum Çalışması)" başlıklı makale çalışmasında çok sayıda Amerikan ukulele topluluklarının eğitimsel ve sosyal ortamlarını keşfetmeyi, bu grupların temelleri ve amaçlarının neler olduğunu, gruplarda liderliklerin nasıl işlediğini cevaplamayı amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda grupların temellerine bakıldığında ortaya çıkan temaların topluluk, öğrenme ve özgürlük olduğu görülmüştür. Katılımcılar ukulele topluluğuna koşulsuz katılım sağlanması ve çeşitli tarzlarda parça seslendirebilme gibi konularda özgür olduklarını belirtmişlerdir. Ukulele gruplarının amaçlarına bakıldığında ortaya çıkan temaların eğlence, sosyallik ve müzikal performans olduğu görülmüştür. Gruplarda liderliklerin nasıl işlediğine ilişkin sonuçlara bakıldığında dört ukulele grubunda da grubun başarısı için liderliğin gerekliliği belirtilmiştir. Ayrıca katılımcılar ukulele grup liderlerinin ukulele gruplarına hazırlanmaları konusunda sorumluluklarının olduğunu ifade etmiştir. Grup liderlerinin sorumluluklarının, repertuar hazırlığı ve çeşitli yetenek, deneyim ve ilgi alanlarına sahip grup üyelerinin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik hazırlık yapmak şeklinde tanımlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Giebelhausen 2016 yılında yazmış olduğu "So, You're Thinking About Starting a Ukulele Program? (Ukulele Programı Başlatmayı Mı Düşünüyorsunuz?)" başlıklı makale çalışmasında, ukuleleyi müfredatlarına dahil etmek isteyen öğretmenler için çeşitli önerilerde ve açıklamalarda bulunmuştur. Çalışmada, ukulelenin müzik etkinliklerinde ve

müzisyenler tarafından kullanımı açısından popüler hale gelmesinden bahsedilmektedir. Çalışmada ukulele türleri, akor çalınışlarının gösterimi gibi konulara ve ukulele öğretimi ile ilgili çeşitli önerilere yer verilmiştir.

Lehimler'in (2015) "Müzik Öğretmenlerinin Derslerinde Ana Çalgılarını Kullanma Durumlarının İncelenmesi" başlıklı makale çalışmasında öğretmenlere uygulanan ankette yer alan "Müzik derslerinde ana çalgınızı ne sıklıkla kullanmaktasınız?" başlıklı soruya öğretmenlerin "Bazen" veya "Hiç" şeklinde cevap verdiği görülmüştür. Lehimler, bu verileri öğretmen adaylarının lisans döneminde eğitimini aldıkları ana çalgılarını mesleki yaşamlarında ilişkilendirip kullanamamalarına bağlayarak yorumlamıştır. Öğretmenlerin ana çalgılarını derslerde kullanmama veya kullanamama sebepleri arasında ise okulların teknik ve fiziki koşullarının ve ders saatinin yetersiz olması, lisans dönemindeki ana çalgı derslerinde okul müziğine yönelik verilen eğitimin yetersiz olması gibi konular gösterilmiştir. Ayrıca çalgıların taşınması, maliyeti ve korunma sorunlarının da sebepler arasında yer aldığı görülmüştür. Araştırmada öğretmenlerin ana çalgıları dışında en sık kullandıkları çalgıların org, blok flüt ve gitar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Lehimler, öğretmenlerin bu çalgıları tercih etme sebeplerini, blok flütün temin edilmesindeki kolaylığa, orgun birçok sesi ve ritmi içeriyor olmasına ve gitarın piyanoya oranla daha kullanışlı bir çalgı olmasına bağlamıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %53'ü görev yaptığı okullardaki müzik eğitim programının daha çok blok flüt kullanımına imkan verdiğini, %44,8'i ise gitar kullanımına imkan verdiğini belirtmiştir. Araştırmanın sonucunda, müzik öğretmenliği kurumlarında eğitimi verilen ana çalgı dersinin, öğretmenlerin mesleki yaşantılarının göz önünde bulundurularak düzenlenmesi ve eşlik temelli bir ana çalgı eğitimi verilmesi gibi önerilere yer verilmiştir.

Murray'in 2007 yılında yazmış olduğu "Müzik Bağlantılarıyla Özsaygının Geliştirilmesi: Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Ukulele Çalmayı Öğrenerek Özsaygı Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi" başlıklı yüksek lisans tezinde ukulele çalmayı öğrenmenin 3. sınıf öğrencilerinin benlik saygısı üzerindeki etkilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmacı 3. sınıf öğrencileri için hazırlanmış olduğu öğretim programının öğrencilerin akademik yetenekleri ve devam durumu üzerindeki etkilerini ve öğretim programının resmi müzik eğitimi ve müzikal yeteneği olmayan bir sınıf öğretmenin uygulaması bakımından uygunluğunu tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 3.sınıfta öğrenim görmekte olan 14 kişilik bir öğrenci grubu oluşturmuştur. Öğrencilere verilen eğitim 6 ay sürmüş ve çalışma boyunca öğrencilerden, velilerden ve öğretmen gözlemlerinden eş

zamanlı olarak nitel ve nicel veriler toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda araştırmacı tarafından hazırlanan ve uygulanan öğretim programının 3. sınıf öğrencilerin özgüvenlerini yükseltmeleri bakımından birçok fırsat sağladığı ve katılımcılardan toplanan veriler ışığında bu eğitimin öğrencilere hayatlarının diğer yönlerine aktarabilecekleri sorumluluk, zaman yönetimi, işbirliği gibi araçlar sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Drozd, 1998 yılında yapmış olduğu “The Hawaiian Ukulele: Its Players, Makers, Teachers and Continuity in Traditional Transmission Processes (Hawaii Ukulelesi: Ukulele İcracıları, Yapımcıları, Öğretmenleri ve Geleneksel Aktarım Süreçlerinin Devamlılığı)” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında, ukulelenin tarihini, ukulele isminin kökeni ve gelişimini; ukulele icracıları, yapımcıları ve öğretmenlerinin, ukulelenin gelişiminde ve yaygınlaşmasındaki rollerini incelemiştir. Drozd, çalışmasında ukulelenin organolojisi hakkında bilgi vermiş, çalgının sınıflandırılması, fiziksel tanımı, kökeni ve bölgesel farklılıkları hakkındaki teoriler ve müzikal işlevine dair genel bir bakış sunmuştur. Hawaii ukulelesinin yapısal özellikleri ile ilgili 76 ukulele incelenmiştir. Bunlardan 73’ünün soprano, 2’sinin concert, 1’inin bariton ukulele olduğu görülmüştür.

Drozd, çalışmasında ukulelenin Hawaii eğitim sistemine dahil olma sürecini incelediği bir bölüme de yer vermiştir. Araştırmacı, Hawaii aktarım geleneği süreçlerinin belirlenmesine yönelik, ukulele icracıları, yapımcıları ve öğretmenleri ile kişisel görüşmeler yapmış, 5 ukulele öğretmenin derslerine katılarak edindiği bilgileri derlemiştir. Araştırmacı, derslere katılımında ukulele öğretim sürecini anlamak için metodoloji, sıralama ve dersin içeriğine dair incelemeler yapmıştır. Ukulelenin okul sisteminde ne ölçüde kullanıldığını belirlemek üzere okula giden öğrencilere ve okullara anket uygulanmıştır.

Öğrencilere uygulanan anketin sonucunda örneklemin %34’ünün ukulele eğitimi almadığı, %56’sına okul müfredatı aracılığıyla ukulele eğitimi verildiği, %10’una ise özel dersler veya aile üyesi gibi diğer kaynaklar aracılığıyla verildiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Ukulelenin okul sistemindeki yerini belirlemek amacıyla okullara gönderilen anketin sonuçlarında ise okulların büyük bir çoğunluğunun yani %85’inin ukuleleyi müzik müfredatlarının bir parçası haline getirdikleri, %4’ünün ukuleleye müfredat dışı bir etkinlik olarak yer verdikleri ve %11’i ise ukulele programının olmadığını belirtmiştir.

Greenberg’in 1992 yılında yapmış olduğu “The Ukulele In Your Classroom (Sınıfınızdaki Ukulele)” başlıklı makale çalışmasında, ukulelenin, müzik eğitiminde kullanımı üzerine çeşitli önerilerde bulunmuştur. Çalışmada ukulelenin genel yapısı hakkında bilgi verilmiş, öğretmenler için ukulele öğretimi sürecinde izlenebilecek pratik önerilere yer verilmiştir.

Greenberg, ukulelenin Hawaii yaşamının ve müzik eēitiminin ayrılmaz bir parçası olduğunu, müzik eēitiminde ideal bir eşlik çalgısı olarak kullanılmasının önemini vurgulamıştır. Çalışmanın sonucunda ukulelenin kolay  alınabilirliēi, düşük maliyetli olması ve hem armonik hem de melodik bir çalgı olması gibi avantajlı özellikleri üzerinde durulmuştur. Greenberg, ukulelenin müzik eēitimcileri tarafından genel müzik programının paha biçilemez bir parçası olarak düşünülmesi gerektiēini vurgulamıştır.

Wallace (1989) “A History of The Doane Ukulele Method 1961-1989: A Performance-Based Approach to Music Education (Doane Ukulele Yönteminin Tarihçesi 1961-1989: Müzik Eēitimine Performans Esaslı Bir Yaklaşım)” başlıklı tez çalışmasında belirtilen yıllarda Kanada müzik eēitiminde performans ve beceriye dayalı bir yaklaşım olan Doane ukulele yönteminin tarihi ve gelişimini açıklamaktadır. Çalışmada yöntemin felsefi temelleri ve müzik beceri i eriēi, Kanada'da yaygınlaşma süreci, okullarda uygulanması, yaklaşımın kronolojik gelişimi ve bazı pedagojik ilkeleri, ukulele yöntemi kitapları, eēitim dergileri, gazeteler ve kayıtlı röportajlar gibi yayınlanmış ve yayınlanmamış kaynakları kullanarak incelenmiştir. Doane'ın müzisyen ve  ēretmen olarak gelişim yıllarını, ukulelenin 1969'dan 1985'e kadar Halifax müzik programına dahil edilmesini ve yöntemin Ukulele Yes isimli bir organizasyonun himayesinde yaygınlaştırılmasını sunan yedi bölümden oluşmaktadır. Araştırmacı, Doane yönteminin en yaygın uygulamalarını açıklamış ve yöntemin kullanımına ilişkin gözlem ve tartışmalar ile yöntemin daha fazla araştırılması ve geliştirilmesine ilişkin öneriler sunmuştur.

Ditty'nin (1968) “Inexpensive Musical Instruments For The Intermediate Classroom (Ortaokullar İçin Ucuz Müzik Aletleri)” başlıklı tez çalışması sınıf çalgı m ziēi eēitimi için bazı ucuz  algıları belirlemek, bu  algıları çalmak için uygun teknikleri göstermek ve  ērencilere her bir çalgının  alımı için talimatlar sunmak amacıyla yapılmıştır. Aynı zamanda araştırmacı sınıf  ēretmenlerinin müzik aletlerini tanınması, nasıl  alacaklarını  ērenmesi ve  ērencilere  ēretmek için bir planlarının olması bakımından bu çalışmayla  ēretmenlere yardımcı olmayı amaçlamıştır. Çalışmanın sonucunda başta ukulele olmak üzere otoparp, blok flüt  eşitleri, marakas, bongo davulları ve cam bardaklar ucuz müzik aleti olarak belirlenmiş ve bu çalgıların  alımı için uygun teknikler ve talimatlar içeren bir plan sunulmuştur. Ayrıca araştırmacı  ēretmenlere beş yardımcı görsel kullanarak çalgı ve maket oluştırmaları için yönergeler vermiş,  algılar için uygun şarkıları listelemiş ve sonraki etkinlikler için fikirler sunmuştur.

BÖLÜM IV

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama aracı ve verilerin çözümlenmesiyle ilgili alt başlıklara yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, okul öncesi kurumlarında çalışan ve derslerinde ukuleleyi bir eşlik çalgısı olarak kullanan müzik öğretmenlerinin, ukulelenin okul öncesi müzik eğitiminde kullanımına ilişkin görüş ve önerilerini saptamaya yönelik genel tarama modelinde nitel desenli bir olgubilim (fenomenoloji) araştırmasıdır.

“Tarama, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle tespit etmeyi amaçlayan araştırma modelidir. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır.” (Karasar, 2020, s. 109).

Nitel araştırmaları ise “Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalar” olarak tanımlamak mümkündür (Yıldırım & Şimşek, 2016, s. 41).

Cropley (2002) olgubilim (fenomenoloji) çalışmalarını, farkında olduğumuz fakat ayrıntılı ve derinlemesine bir fikre sahip olmadığımız olgulara odaklanılan çalışmalar olarak tanımlamıştır. Olgubilim araştırmalarında veri kaynağını araştırmanın odaklandığı olguyu deneyimleyen ve bu olguyu ifade edebilecek veya yansıtabilecek bireyler ya da gruplar oluşturmaktadır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2020).

Araştırma kapsamında öğretmenlere uygulanmak üzere araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile gönüllü ve ölçüt örnekleme ile seçilmiş 10 müzik öğretmeninden veri toplanmıştır.

4.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Türkiye’deki okul öncesi kurumlarında çalışan ve derslerinde ukulele çalgısını kullanan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Türkiye’deki okul öncesi kurumlarında çalışan ve derslerinde ukulele kullanan; gönüllü ve ölçüt örnekleme ile seçilmiş olan 10 müzik öğretmeni oluşturmaktadır.

Başkale’ye göre (2016), araştırmada yer alacak katılımcılar, yapılacak olan çalışmaya ilan veya istek sonucunda gönüllü bir şekilde katılmasıyla gerçekleşmelidir. Araştırmacı, katılımcılarda bulunmasını istediği özellikleri ilanlarda belirtmelidir. Bu özelliklere uyan gönüllü katılımcılar, araştırmacıyla iletişime geçerek araştırmaya dahil olurlar. Ölçüt örnekleme yönteminde ise; belirlenen ölçüte sahip birimler örnekleme alınırlar (Büyüköztürk vd., 2020).

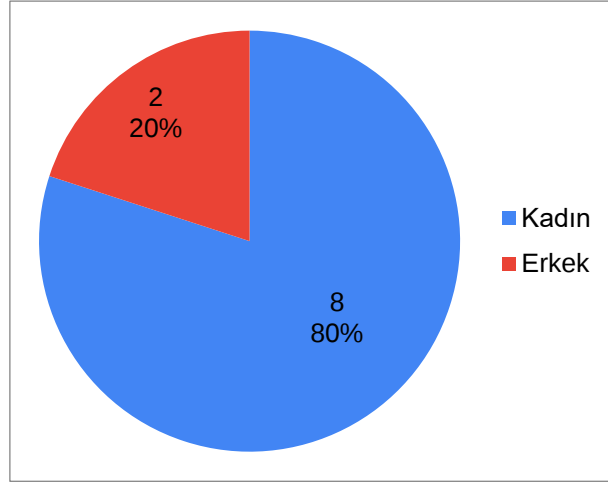
Araştırmada yer alacak katılımcılara, Facebook uygulaması üzerinden müzik öğretmenlerinden oluşan gruplar aracılığıyla okul öncesinde çalışan ve derslerinde ukulele çalgısını kullanan müzik öğretmenlerinin araştırmacıyla iletişime geçmesi amacıyla bir duyuru yapılmıştır. Araştırmacı ile gönüllülük esasıyla iletişime geçen öğretmenlerle çalışma örneklemi oluşturulmuştur. Araştırmaya çeşitlilik kazandırması bakımından farklı illerde görev yapan müzik öğretmenlerinin örneklem olarak seçilmesine dikkat edilmiştir.

4.2.1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlere İlişkin Kişisel Bilgiler

Bu başlık altında araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetlerine, yaşlarına, öğrenim durumlarına, mezun oldukları okullara, çalıştıkları kurumların türlerine, bulundukları illere ve hizmet yıllarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Çalışma grubunda yer alan müzik öğretmenlerinin cinsiyet dağılımları Şekil 14 te verilmiştir.

4.2.1.1. Öğretmenlerin Cinsiyetleri

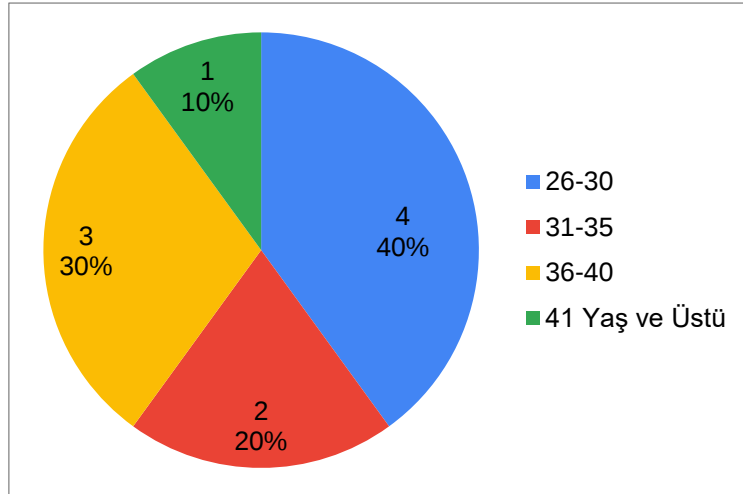

Şekil 14. Öğretmenlerin cinsiyetlerine ilişkin yüzdelik dağılımları

Öğretmenlerin cinsiyetlerine ilişkin yüzdelik dağılımlarına bakıldığında, 10 öğretmenden 8'inin (%80) kadın, 2'sinin (%20) erkek olduğu görülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin yaşlarına ilişkin yüzdelik dağılımları aşağıda Şekil 15 te yer almaktadır.

4.2.1.2. Öğretmenlerin Yaşları

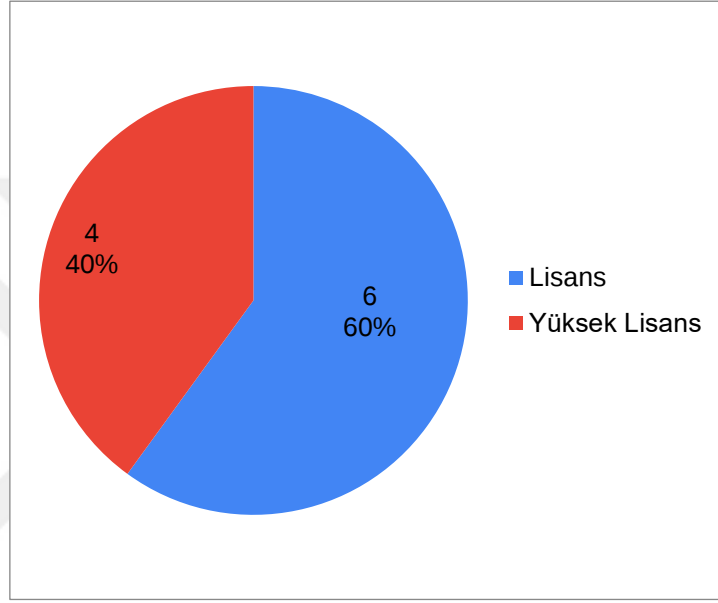

Şekil 15. Öğretmenlerin yaşlarına ilişkin yüzdelik dağılımları

Öğretmenlerin yaşlarına ilişkin yüzdelerik dağılımlarına bakıldığında, 10 öğretmenden 4'ünün (%40) 26-30 yaş arası, 3'ünün (%30) 36-40 yaş arası, 2'sinin (%20) 31-35 yaş arası ve 1'inin (%10) 41 yaş ve üzeri olduğu görülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin öğrenim durumlarına ilişkin bilgiler Şekil 16 da verilmiştir.

4.2.1.3. Öğretmenlerin Öğrenim Durumları

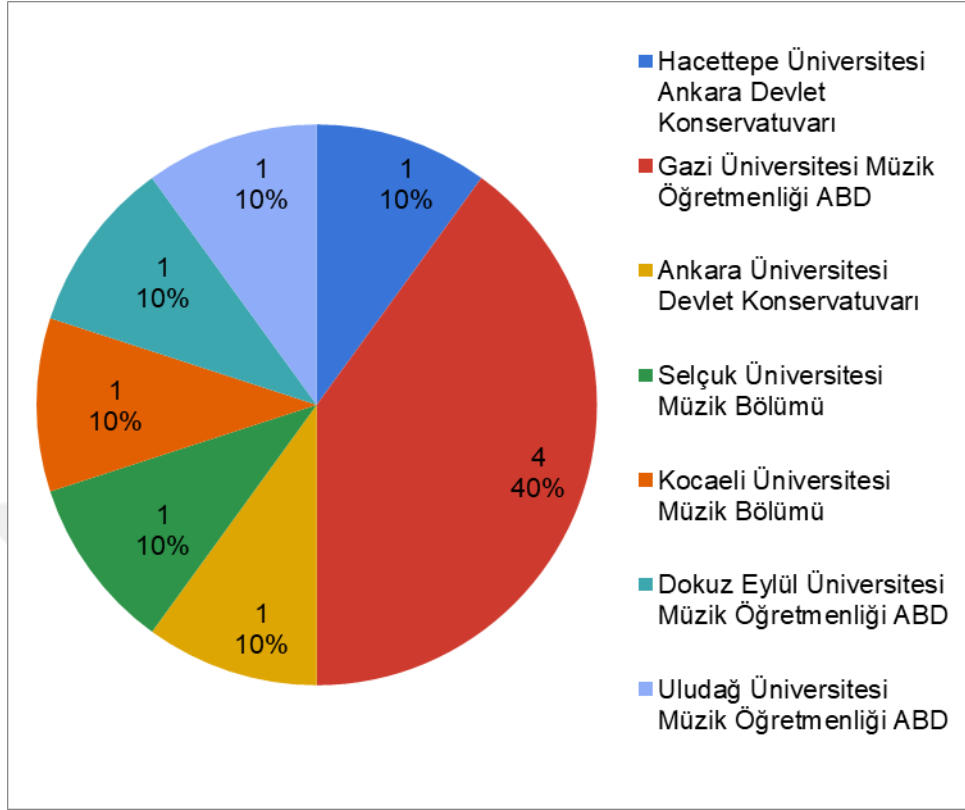

Şekil 16. Öğretmenlerin öğrenim durumlarına ilişkin yüzdelerik dağılımları

Öğretmenlerin öğrenim durumlarına ilişkin yüzdelerik dağılımlarına bakıldığında, 10 öğretmenden 6'sının (%60) lisans, 4'ünün (%40) yüksek lisans eğitimi aldığı görülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin hangi okullardan mezun oldukları sorulduğunda ise elde edilen veriler Şekil 17 de olduğu gibidir.

4.2.1.4. Öğretmenlerin Mezun Oldukları Okullar

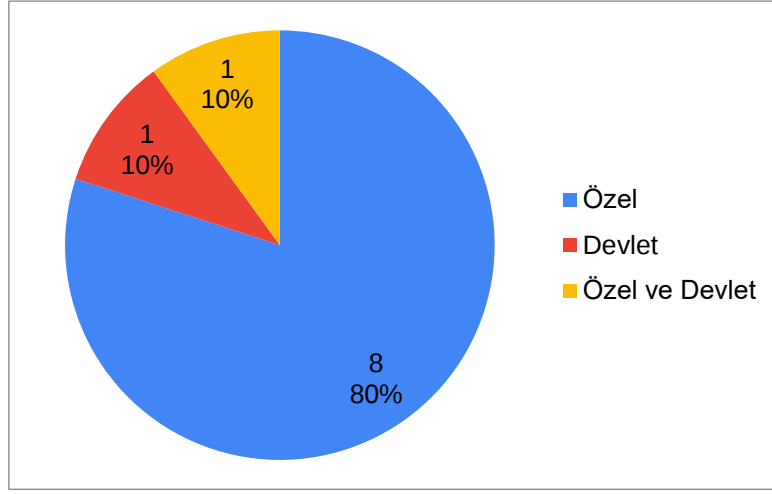

Şekil 17. Öğretmenlerin mezun oldukları okullara ilişkin yüzdeler dağılımları

Öğretmenlerin mezun oldukları okullara ilişkin yüzdeler dağılımlarına bakıldığında, 10 öğretmenden 1'inin (%10) Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı, 4'ünün (%40) Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı, 1'inin (%10) Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, 1'inin (%10) Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, 1 'nin (%10) Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, 1'inin (%10) Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı ve 1'inin (%10) Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı mezunu olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin hangi kurumlarda görev yaptıkları sorulduğunda verilen cevaplara Şekil 18 de yer verilmiştir.

4.2.1.5. Öğretmenlerin Çalıştıkları Kurumların Türleri

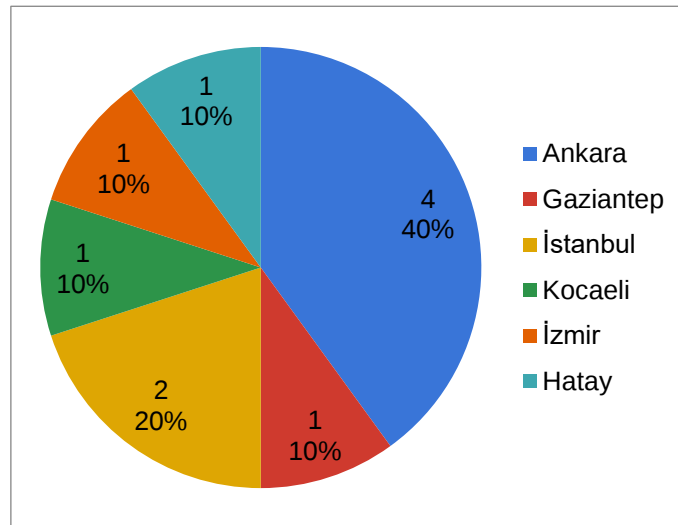

Şekil 18. Öğretmenlerin çalıştıkları kurumlara ilişkin yüzdelik dağılımları

Öğretmenlerin çalıştıkları kurumların türüne ilişkin yüzdelik dağılımlarına bakıldığında, 10 öğretmenden 8'inin (%80) özel kurum, 1'inin (%10) devlet kurumu ve 1'inin (%10) hem özel hem de devlet kurumunda çalıştığı görülmektedir.

Öğretmenlerin çalıştıkları okulların hangi şehirlerde yer aldığı sorulduğunda aşağıda Şekil 19 da yer alan cevaplar elde edilmiştir.

4.2.1.6. Öğretmenlerin Bulundukları İller

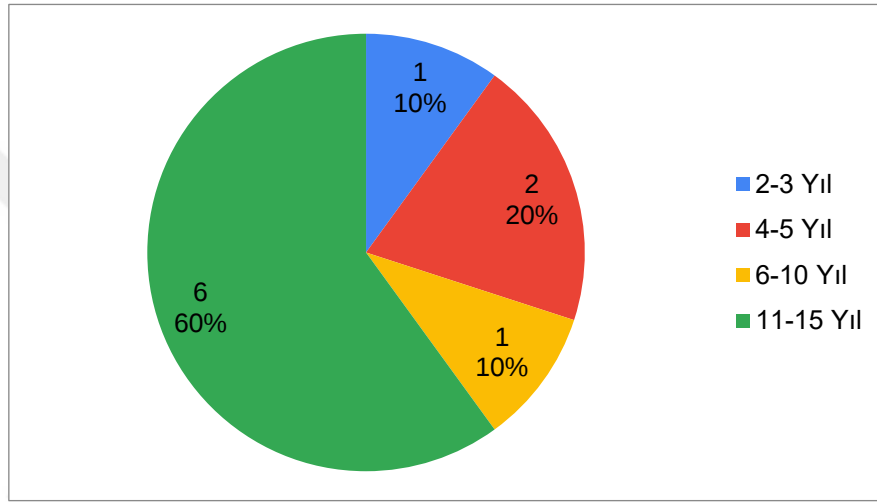

Şekil 19. Öğretmenlerin bulundukları illere ilişkin yüzdelik dağılımları

Öğretmenlerin bulundukları illere ilişkin yüzdelik dağılımlarına bakıldığında, 10 öğretmenden 4'ünün (%40) Ankara'da, 1'inin (%10) Gaziantep'te, 2'sinin (%20) İstanbul'da, 1'inin (%10) Kocaeli'de, 1'inin (%10) İzmir'de ve 1'inin (%10) Hatay'da yaşadığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin hizmet yılları Şekil 20 de verildiği gibidir.

4.2.1.7. Öğretmenlerin Hizmet Yılları

Şekil 20. Öğretmenlerin hizmet yıllarına ilişkin yüzdelik dağılımları

Öğretmenlerin hizmet yıllarına ilişkin yüzdelik dağılımlarına bakıldığında, 10 öğretmenden 6'sının (%60) 11-15 yıl, 2'sinin (%20) 4-5 yıl, 1'inin (%10) 2-3 yıl, 1'inin 6-10 yıl aralığında hizmet vermiş oldukları görülmektedir.

4.3. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada, okul öncesi kurumlarında çalışan müzik öğretmenlerinin müzik eğitiminde ukulele çalgısının kullanımına ilişkin görüşlerinin alınması amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme, sabit seçenekli cevaplamanın yanı sıra, katılımcıya ilgili alanda görüşlerini derinlemesine aktarabilmeyi ve kendini ifade etme olanağı tanır (Büyüköztürk vd., 2020).

Araştırmacı tarafından örneklem grubuna sorulmak üzere hazırlanmış olan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile ilgili 3 uzman görüşü alındıktan sonra gerekli

düzeltilmeler yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorular, öğretmenlerin kişisel bilgilerine ilişkin sorular, öğretmenlerin çalgı kullanımına ilişkin sorular ve ukulelenin okul öncesi müzik etkinliklerinde kullanımına ilişkin sorular olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır (Bakınız EK-1). Görüşme formunda öğretmenlerin kişisel bilgilerine ilişkin 7, çalgı kullanımlarına ilişkin 5 ve okul öncesi müzik etkinliklerinde ukulele kullanımına ilişkin 15 soru olmak üzere toplamda 27 soru yer almaktadır. Bu sorular, Türkiye’deki okul öncesi kurumlarında çalışan 10 müzik öğretmenine telefon görüşmesi aracılığı ile sorulmuş, görüşme sırasında elde edilen veriler öğretmenlerden onay alınarak kayıt cihazı aracılığı ile kayıt altına alınmış ve daha sonra araştırmacı tarafından yazılı hale getirilmiştir.

4.4. Verilerin Analizi

Örneklem olarak seçilen öğretmenlere uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. İçerik analizi, sosyal bilimlerde bir araştırmanın sonucunda elde edilen transkript veya kayıtlardan ya da görsel medya mesajlarının üzerinden çıkarımlar yapılarak kullanılan biçimci bir araştırma tekniğidir (Olgun, 2008).

İçerik analizi aynı zamanda belirli kavramların veya kelimelerin, metin veya metinlerden meydana gelen bir kümenin içerisinde belirlenmesine yönelik yapılan bir analiz türüdür. Araştırmacı tarafından bu kelime ve kavramların varlığı, anlamları ve ilişkilerinin belirlenmesi ile analiz edilerek metinlerin içerisindeki mesaja ilişkin çıkarımlarda bulunulur (Büyüköztürk vd., 2020, s. 259).

BÖLÜM V

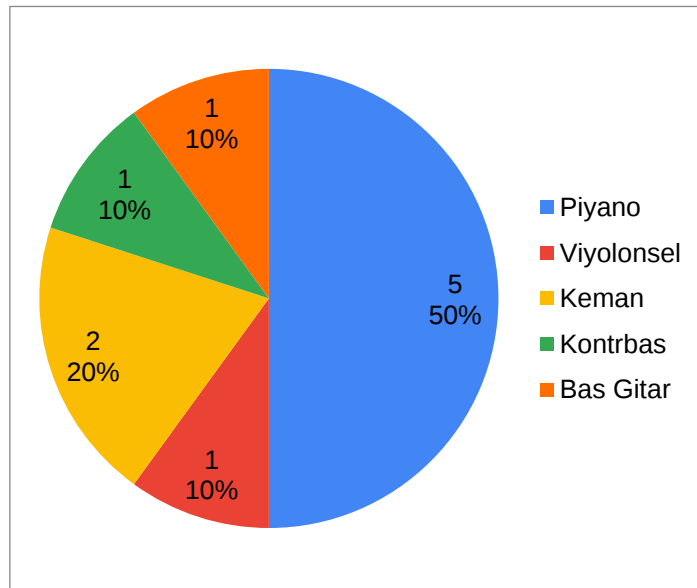
BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırma kapsamında yer alan öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucundan elde edilen bulgulara ve bu bulguların yorumlarına yer verilmiştir. Okul öncesi alanında çalışan ve derslerinde ukulele kullanan müzik öğretmenlerinin, çalgı kullanımlarına ilişkin ve okul öncesi müzik etkinliklerinde ukulele kullanımına ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur. Bilgi gizliliği nedeniyle öğretmenler Ö1, Ö2..vb. şeklinde isimlendirilmiştir.

5.1. Müzik Öğretmenlerinin Çalgı Kullanımına İlişkin Bulgular ve Yorum

Soru-1. Ana çalgınız nedir?

5.1.1. Öğretmenlerin Ana Çalgıları

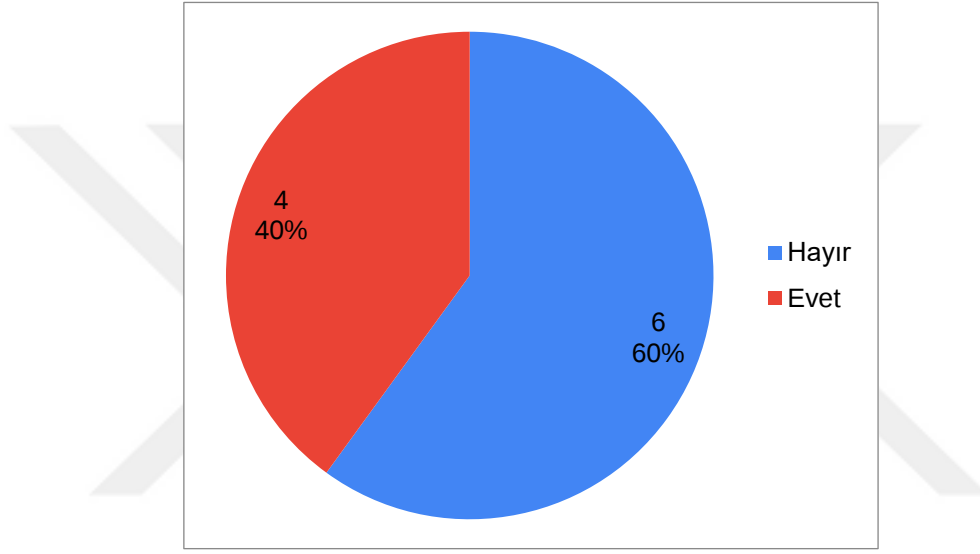

Şekil 21. Öğretmenlerin ana çalgılarına ilişkin yüzdeler dağılımları

Öğretmenlerin kendi eğitimleri sürecindeki ana çalgılarına ilişkin yüzdelerik dağılımlarına bakıldığında, 10 öğretmen 5'inin ana çalgısının (%50) piyano, 2'sinin (%20) keman, 1'inin (%10) viyolonsel, 1'inin (%10) kontrbas ve 1'inin basgitar olduğu görülmektedir.

Soru-2. Ana çalgınızı derslerinizde eşlik amacıyla kullanıyor musunuz?

5.1.2. Öğretmenlerin Ana Çalgılarını Derslerinde Eşlik Amacıyla Kullanma Durumları

Şekil 22. Öğretmenlerin ana çalgılarını derslerinde eşlik amacıyla kullanma durumlarına ilişkin yüzdelerik dağılımları

Öğretmenlerin ana çalgılarını derslerinde eşlik amacıyla kullanma durumlarına ilişkin yüzdelerik dağılımlarına bakıldığında, 6 öğretmenin (%60) ana çalgısını derslerinde kullanmadığı, 4 (%40) öğretmenin ise kullandığı görülmektedir. Lehimler'in 2015 yılında yaptığı çalışmada da öğretmenlere ana çalgılarını derslerde kullanım durumları sorulmuş ve öğretmenlerin %37 si hiç, %38,9 u bazen %24 ü sürekli yanıtını vermiştir. Verilen cevapların yüzdelerik oranlarına bakıldığında öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun ana çalgılarını derslerinde yeterince kullanamadıkları görülmektedir.

Soru-3. Eğer bir önceki soruya verdiğiniz cevap hayır ise ana çalgınızı derslerinizde kullanmama sebebiniz nedir?

Tablo 1

Öğretmenlerin Ana Çalgılarını Kullanmama Nedenleri

İfadeler	Katılımcılar	Frekans
Taşımanın zor olması	Ö1,Ö2,Ö6,Ö7,Ö8	5
Eşliğe uygun olmaması	Ö2,Ö7,Ö9	3
Çalgının okulda bulunmaması	Ö1,Ö8	2
Temininin zor olması	Ö1	1
Hareketi kısıtlaması	Ö6	1
Enstrümanı çalarken şarkıyı söylemenin kolay olmaması	Ö9	1

Araştırmaya katılan 10 öğretmenden tamamının (%100) soruları cevapladığı ve öğretmenlerin birden fazla cevap verdiği görülmektedir. Tablo 1 incelendiğinde öğretmenlere yöneltilen “Ana çalgınızı derslerinizde kullanmama sebebiniz nedir?” sorusuna yanıt olarak 5 öğretmen ana çalgısını taşımasının zor olduğunu, 3 öğretmen ana çalgısının eşliğe uygun olmadığını, 2 öğretmen ana çalgısının okulda bulunmadığını, 1 öğretmen ana çalgısının temininin zor olduğunu, 1 öğretmen ana çalgısının hareketini kısıtladığını, 1 öğretmen çalgıyı çalarken şarkı söylemenin kolay olmadığını belirtmiştir.

Elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin ana çalgılarını derslerde kullanmama sebepleri arasında en büyük oranı çalgıyı taşımanın zor olması görüşü almıştır. Öğretmenlerin ana çalgılarının büyük ve ağır olmasının, müzik derslerinde bu çalgıları kullanmalarında büyük bir engel oluşturduğu görülmektedir. Lehimler’in (2015) yaptığı çalışmada da öğretmenlere ana çalgılarını kullanmama nedenleri sorulduğunda aldıkları çalgı eğitiminin mesleki yaşantılarında kullanımı ile uyuşmaması, ana çalgı dersinin okul müziğine yönelik yetersiz olması, okullardaki fiziki koşulların uygun olmaması, çalgının icra zorlukları ve taşıma, satın alma, koruma sorunlarının olması gibi cevaplar verildiği görülmüştür. Lehimler’in (2015) araştırmasında elde ettiği bulgular, mevcut araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir.

Öğretmenlerin konuya ilişkin doğrudan görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

Ö1: “Çünkü piyanonun temini zor ve her okulda yok. Taşınması zor bir çalgı. Ayrıca çocuklar piyanoda dağılabiliyorlar. Çünkü piyanoya temas etmeleri oldukça kolay.

Piyanoya temas etmelerini istiyorum fakat bir süre sonra dersin işlenişi aksamaya başlıyor. Bu nedenle kontrol etmek zor."

Ö2: "Çünkü çello büyük bir çalgı, her zaman derse getirip götürmemiyorum. Çocuk şarkılarına eşlik yapmak açısından çok uygun olmuyor. Daha çok piyano ve ukulele gibi çalgılarla eşlik ediyorum."

Ö6: "Çünkü kontrbası taşınması zor ve hareket etmesi kolay bir çalgı değil. Hareketimi kısıtladığı için her zaman tercih etmiyorum."

Ö7: "Çünkü çalgımı kullanabilmek için bir ekipman gerekiyor. Bir amfi götürmek gerekiyor, bir jak kablo, pedalı varsa pedallarını ve gitarı taşımak gerekiyor. Bas gitar kendi başına bir eşlik çalgısı, alt yapıda bulunan bir çalgı ama başlı başına birinci dereceden bir eşlik çalgısı değil. Hem armoniyi duyurup hem aynı anda ritim çalıp hem de aynı anda kendime eşlik yapabileceğim bir çalgı değil. Bu nedenle ukuleleyi kullanıyorum."

Ö9: "Keman solo bir çalgı ve eşlik etmek için elverişli değil. Çocuklarla çalışırken hem şarkı söyleyip hem keman çalamıyorum maalesef."

Soru-4. Ana çalgınız dışında çaldığınız çalgılar nelerdir? (Ukulele hariç)

Tablo 2

Öğretmenlerin Ana Çalgıları Dışında Çaldıkları Çalgılar

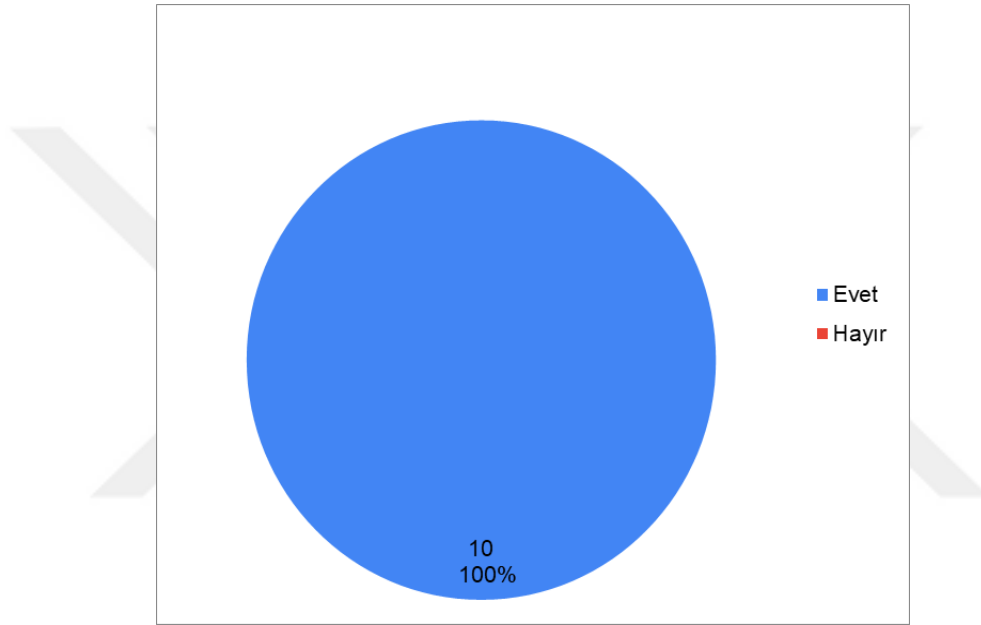
İfadeler	Katılımcılar	Frekans
Gitar	Ö1,Ö3,Ö4,Ö5	4
Piyano	Ö2, Ö5, Ö9, Ö10	4
Blok Flüt	Ö4, Ö6, Ö7	3
Orff Çalgıları	Ö1, Ö4, Ö9	3
Vurmalı Çalgılar	Ö3, Ö6	2
Davul	Ö4	1
Ksilofon	Ö3	1
Banjo	Ö7	1
Cura	Ö7	1
Mandolin	Ö7	1
Cümbüş	Ö7	1
Kalimba	Ö4	1

Araştırmaya katılan 10 öğretmenden tamamının (%100) soruları cevapladığı ve öğretmenlerin birden fazla cevap verdiği görülmektedir. Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerden 4'ünün gitar, 4'ünün piyano, 3'ünün blok flüt, 3'ünün orff çalgıları,

2'sinin vurmali çalgılar, 1'inin davul, 1'inin ksilofon, 1'inin banjo, cura, mandolin ve cümbüş, 1'inin kalimba çaldığı görülmektedir.

Soru-5. Ana çalgınız dışında çaldığınız çalgıları derslerinizde eşlik amacıyla kullanıyor musunuz?(Ukulele hariç)

5.1.3. Öğretmenlerin Ana Çalgıları Dışında Çaldıkları Çalgıları Derslerinde Eşlik Amacıyla Kullanma Durumları

Şekil 23. Öğretmenlerin ana çalgıları dışında çaldıkları çalgıları derslerinde eşlik amacıyla kullanma durumlarına ilişkin yüzdelik dağılımları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamının (%100) evet yanıtını verdikleri görülmüştür. Şekil 23 incelendiğinde öğretmenlerin tamamının ana çalgıları dışında çaldıkları çalgıları derslerinde kullandıkları görülmektedir.

Öğretmenlerin konuya ilişkin doğrudan görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

Ö1: “Evet kullanıyorum. Gitar ve ukuleleyi derslerime götürüyorum. Bunun dışında orff çalgılarından tek ton, ritim çubukları, deskbell, agogo gibi çalgıları da derslerimde kullanıyorum.”

Ö9: “Evet, ukulele en büyük eşlikçim.”

Ö8: “Evet kullanıyorum. Ana eşlik çalgısı olarak ukuleleyi kullanıyorum. Onun dışında belli periyotlarda yapmış olduğum dersin içeriğine ve motivasyon kaynağına göre çalgımı

değiştiriyorum. Örneğin bir halk türküsü çalışacaksa cura götürüyorum ya da country türünde şarkılarda veya İrlanda şarkısı öğreteceksem cümbüş, ukulele veya banjo kullanıyorum. Daha lirik bir okul şarkısı veya İtalyanca veya Fransızca bir şarkı öğreteceksem mandolin götürüyorum. Flütü de derslerimde kullanıyorum. Ne götürürsem götüreyim ukulele her zaman yanımda oluyor.”

5.2. Okul Öncesi Müzik Etkinliklerinde Ukulele Kullanımına İlişkin Bulgular ve Yorum

Soru -6. Çaldığınız ukulelenin türü nedir?

Tablo 3

Öğretmenlerin Çaldıkları Ukulele Türleri

İfadeler	Katılımcılar	Frekans
Soprano	Ö1, Ö2, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9	7
Konser	Ö2, Ö3, Ö4, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10	7
Tenor	Ö5, Ö6, Ö7, Ö8	4
Bariton	Ö6, Ö7	2
Bas	Ö7	1

Araştırmaya katılan 10 öğretmenden tamamının (%100) soruları cevapladığı ve öğretmenlerin birden fazla cevap verdiği görülmektedir. Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin en çok çaldıkları ukulele türünün soprano ve konser ukulele olduğu görülmektedir. Cevaplarda işaretlenme oranına göre ikinci sırada tenor, üçüncü bariton, dördüncü sırada ise bas ukulelenin yer aldığı görülmüştür.

Giebelhausen (2016) ve Yıldız (2021) da çalışmalarında okullarda en çok tercih edilen ve en ucuz olan ukulele türünün soprano ukulele olduğunu belirtmiştir.

Soru-7. Ukulele çalmayı nasıl öğrendiniz?

Tablo 4

Öğretmenlerin Ukuleleyi Nasıl Öğrendiklerine İlişkin Görüşleri

İfadeler	Katılımcılar	Frekans
Kendi kendime	Ö1,Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö8,Ö10	9
İnternet üzerinden(youtube, blog, web sitesi vb platformlardan)	Ö9	1

Araştırmaya katılan 10 öğretmenden tamamının (%100) soruları cevapladığı ve öğretmenlerin birden fazla cevap verdiği görülmektedir. Tablo 4 incelendiğinde 1 öğretmen internet üzerinden öğrendiğini ifade etmiştir. Dokuz öğretmen ukulele çalmayı kendi kendilerine öğrendiklerini belirtmiştir. Bu 9 öğretmenden 4'ü gitar çalmayı bildikleri için ukuleleyi kolayca öğrendiklerini ifade etmiştir. Kendi kendine öğrenen öğretmenlerden 1'i akorlara bakmak için bir telefon uygulamasından, 1'i ise bir ukulele metodundan yararlandığını belirtmiştir.

Öğretmenlerin konuya ilişkin doğrudan görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

Ö1: "Müzik eğitimim olduğu için kendi kendime öğrendim, akorlara bakmak için *The Ukulele App* uygulamasından faydalaniyorum."

Ö2: "Gitar çalmayı biliyorum, biraz akorları inceleyip evde kendi kendime pratik yaparak ukulele çalmayı öğrendim."

Ö6: "Gitar çalmayı bildiğim için yalnızca internetten nota dizilimine baktıktan sonra birkaç video izleyerek kendi kendime öğrendim."

Soru-8. *Ukuleleyi derslerinizde hangi amaçla kullanıyorsunuz?*

Tablo 5

Öğretmenlerin Derslerinde Ukulele Çalgısını Kullanım Amaçları

İfadeler	Katılımcılar	Frekans
Şarkılara akorlarla eşlik etmek için	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	10
Çocukların ilgisini çekmek için	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	9
Çocuklara tanıtmak için	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	9
Şarkının ezgisini çalmak için	Ö2, Ö6, Ö7, Ö8	4
Solo melodiler çalmak için	Ö2, Ö6, Ö8	3
Çalgı eğitimi için	Ö2	1
Akustik bir tını ile dersi sürdürmek için	Ö3	1

Araştırmaya katılan 10 öğretmenden tamamının (%100) soruları cevapladığı ve öğretmenlerin birden fazla cevap verdiği görülmektedir. Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin tamamının ukuleleyi şarkılara akorlarla eşlik etmek için kullandıkları görülmektedir. Araştırmaya katılan 10 öğretmenden 9'u müzik derslerinde çocukların ilgisini çekmek ve çocuklara tanıtmak, 4'ü derslerinde öğrettikleri şarkının ezgisini çalmak, 3'ü solo melodiler çalmak amacıyla ukulele kullandıklarını belirtmiştir. Bir

öğretmen ukuleleyi çalgı eğitimi amacıyla kullandığını belirtmiştir. Bir öğretmen akustik bir tını ile dersi sürdürmek amacıyla ukulele kullandığını ifade etmiştir.

Elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin derslerinde ukuleleyi en çok şarkılara akorlarla eşlik etmek amacıyla kullandığı görülmektedir. Giebelhausen 2016 yılında yaptığı çalışmada ukulelenin kolay bir şekilde hem armonik hem de melodik olarak kullanılabilen bir çalgı olduğunu belirtmiştir. Güzel de 2021 yılında ukulele ve gitarın karşılaştırmalı analizini yaptığı çalışmasında, ukulelenin hem solo hem de eşlik çalgısı olarak kullanılabileceğini ifade etmiştir.

Öğretmenlerin konuya ilişkin doğrudan görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

Ö5: “Ukuleleyi çocuklara tanıtmak ve derste ilgilerini çekmek amacıyla kullanıyorum. Aynı zamanda öğrettiğim şarkılara akorlarla eşlik etmek için kullanıyorum.”

Ö2: “Çalgı eğitimi amacıyla. Derse ukulele ile girdiğim zaman ukulele çocukların inanılmaz dikkatini çekiyor. Şarkılara akorlarla eşlik edebiliyorum ve çocuklara ukulele ile solo melodiler çalıyorum. Şarkıyı bir yandan söyleyip bir yandan ezgisini çaldığımda çocukların daha çok aklında kalıyor ve şarkıyı öğretmek çok daha kolay oluyor.”

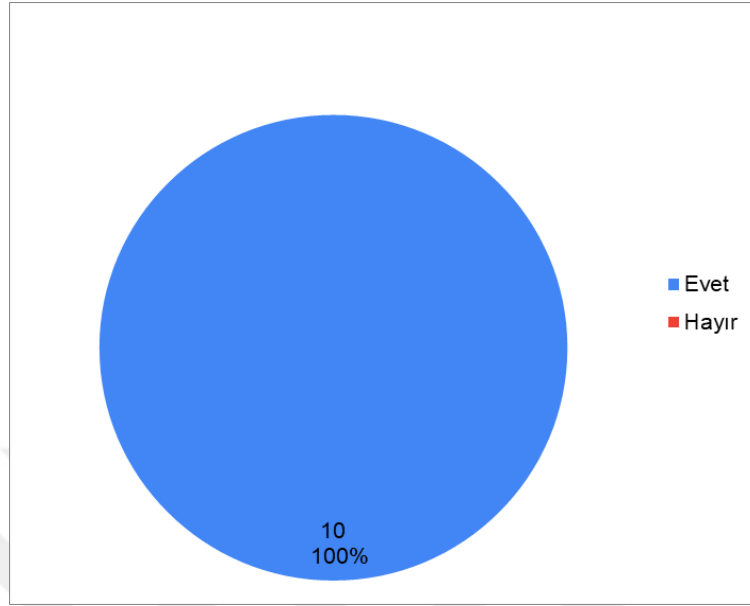
Ö3: “Hazır müzikten ziyade dersi akustik bir tını ile sürdürmek amacıyla kullanıyorum.”

Ö4: “Ukulele küçük ve taşınması kolay bir çalgı olduğu için çocukları ukulele ile sınıflarından alıp şarkılar söyleyerek sınıflarına getirip götürebiliyorum. Ayıca insanlar koridorda da ukuleleyi görünce dikkat kesiliyorlardı. Bu çalgıyı tanıtmak ve her yerde sosyal bir şekilde şarkı söyleyebileceğimi de göstermek amaçlı kullanıyorum.”

Ö7: “Ukuleleyi derslerimde çocukların ilgisini çekmek ve motivasyonlarını sağlamak amacıyla kullanıyorum. Ayrıca şarkılara akorlarla ve solo melodilerle eşlik edebilecek bir zemin yaratmak için kullanıyorum.”

Soru-9. Ukulelenin diğer çalgılara kıyasla daha avantajlı olduğunu düşünüyor musunuz?

5.2.1. Ukulelenin Diğer Çalgılara Kıyasla Daha Avantajlı Özelliklere Sahip Olma Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 24. Öğretmenlerin ukulelenin diğer çalgılara kıyasla daha avantajlı özelliklere sahip olma durumuna ilişkin görüşlerinin yüzdelik dağılımları

Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamının (%100) bu soruya evet yanıtını verdikleri görülmüştür. Şekil 24 incelendiğinde öğretmenlerin tamamının “Ukulelenin diğer çalgılara kıyasla daha avantajlı olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna evet yanıtını verdikleri görülmektedir.

Soru-10. Bir önceki soruya verdiğiniz yanıt evet ise ukulelenin diğer çalgılara kıyasla daha avantajlı olduğunu düşündüğünüz özellikler nelerdir?

Tablo 6

Ukulelenin Diğer Çalgılara Kıyasla Daha Avantajlı Olduğu Özellikler

İfadeler	Katılımcılar	Frekans
Kolay çalınabilir olması	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	9
Kolay taşınabilir olması	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10	9
Maliyetinin daha uygun olması	Ö1, Ö2, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10	7
Kolay öğrenilebilir	Ö5, Ö7	2
Hareket imkanı tanınması	Ö6	1
Çalmasının daha keyifli olması	Ö9	1

Araştırmaya katılan 10 öğretmenden tamamının (%100) soruları cevapladığı ve öğretmenlerin birden fazla cevap verdiği görülmektedir. Araştırmaya katılan 10

öğretmenlerden 10'unun (%100) soruları cevapladığı ve öğretmenlerin birden fazla cevap verdiği görülmektedir. Soruya verilen cevaplar incelendiğinde, 9 öğretmen ukulelenin diğer çalgılara kıyasla daha kolay çalınabilir olduğunu belirtmiştir. Dokuz öğretmen kolay taşınabilir bir çalgı olduğunu belirtmiştir. Yedisi ukulelenin maliyetinin diğer çalgılara kıyasla daha uygun olduğunu ifade etmiştir. İki öğretmen ukulelenin kolay öğrenilebilir bir çalgı olduğunu belirtmiştir. Bir öğretmen hareket imkanı tanınması, 1 öğretmen sesinin daha güzel ve çalmasının daha keyifli olması bakımından diğer çalgılara kıyasla daha avantajlı olduğunu belirtmiştir.

Elde edilen bulgular sonucunda, öğretmenlerin büyük çoğunluğuna göre ukulelenin diğer çalgılara kıyasla daha avantajlı olduğu düşünülen özelliğinin kolay çalınabilirliği ve taşınabilirliği olduğu görülmektedir. Aynı zamanda yine öğretmenlerin büyük çoğunluğuna göre ukulelenin maliyetinin daha uygun olmasının diğer çalgılara kıyasla daha avantajlı olduğu görülmektedir. Mutlu Yıldız 2021 de yapmış olduğu çalışmasında da ukulelenin diğer çalgılar ile kıyaslandığında daha ekonomik, ulaşılabilir, kolay çalınabilir ve taşınabilir bir çalgı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca Gayretli, Yılmaz ve Zahal 2021 yılında yaptığı doküman incelemesi çalışmasında, ukulelenin çok sesli taşınabilir bir çalgı olması ve hem vokal eşlik bakımından hem de öğrencinin çalgı çalmasına olanak sağlaması bakımından piyanoya kıyasla alternatif bir çalgı olabileceğinden bahsetmiştir. Doeblér'in 2021 yılında yaptığı çalışmada da katılımcılar gitar ile ukuleleyi karşılaştırdıklarında ukuleleyi öğrenim ve kullanım bakımından kolay ve eğlenceli bir çalgı olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Bu araştırmalardaki bulgular ile araştırmamızın bulguları örtüşmektedir.

Öğretmenlerin konuya ilişkin doğrudan görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

Ö7: “Benim kızım da beş buçuk yaşında ve ukulelede sadece do notasına basarak rahat bir şekilde do majör akorunu basabiliyor. Çocukların gelişimleri ve motor becerileri açısından akademik gereksinim duyulan çalgıları ilk başta önermiyoruz. Olabildiğince kolunun, uzvunun bir devamıymış gibi çalınabilen küçük el perküsyonları ya da kaba motor becerileri ile çalabileceği hem ritmik hem melodik olan orff çalgılarını çalmaları daha uygun. Ancak içlerinde hep gitar çalmak isteyen çocuklar olabiliyor. İşte bu noktada direk gitara başlatmak yerine ukulele aslında onların gelişim özellikleri ve motor becerileri açısından çalabileceği ve gitara kıyasla biraz daha kolay adapte olabilecekleri bir çalgı. Bunun dışında öğrencilerim ukulelenin en alt telini yani la telini sadece do ya çekerek açık do majör akorunu basarak ve onu bir drone olarak kullanarak şarkılarına eşlik

edebiliyorlar. Küçük bir nota düzenlemesi ile çocukların da çalabilecekleri bir çalgıya bir anda dönüşmüş olabiliyor.”

Ö2: “Ukulelenin ses aralığı çocuk seslerine çok yakın, çocuklar tonu rahatlıkla bulabiliyorlar. Bir öğretmen için ukulele kolay çalınabilir bir çalgı. Bir gitarı taşımaktansa veya çocukları piyano sınıfına indirmektense ukuleleyi çok rahat sınıflara taşıyıp kolayca şarkıları öğretebiliyorum. Aynı zamanda maliyeti diğer çalgılara kıyasla daha uygun.”

Ö4: “Özellikle okul öncesinde daha ilgi çekici, şirin ve tatlı görünüyor. Bu nedenle kullanmayı seviyorum. Ayrıca zaten hafif bir çalgı ve taşınması bakımından konforlu. Hemen yanınıza alıp götürebileceğiniz, çalması bakımından gitardan daha konforlu bir çalgı. Fakat dezavantajları da var. Nota dizilimi biraz farklı. Her şarkıyı her istediğiniz tınıda çalamıyorsunuz. Fakat avantajları daha fazla, ben çok kullanıyorum hayatımda büyük bir yere sahip. Tınısı çocuklar tarafından sevilir, ince bir sesi var. Tercih edilmesi gereken bir çalgı. Maliyeti çalgının kalitesine göre değişir açıkçası ama tabii ki gitar ve piyanodan daha uygun.”

Ö5: “Ukulele diğer çalgılara kıyasla daha kolay öğrenilebilir bir çalgı.”

Ö6: “Çocuklarla oyun oynarken hareket imkânı tanınması açısından ve blok flüt ile kıyaslısak çalarken şarkı söyleyebilmek açısından daha avantajlı olduğunu düşünüyorum.”

Ö9: “Ukulelenin sesi gitara kıyasla bana daha güzel geliyor ve çalması daha keyifli.”

Soru-11. Sizce ukulelenin okul öncesi müzik eğitiminde kullanımı bakımından avantajları nelerdir?

Tablo 7

Ukulelenin Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Kullanımı Bakımından Avantajları

İfadeler	Katılımcılar	Frekans
Tınısının çocuklar tarafından sevilmesi	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	9
Boyut olarak çocuklara sevimli gelmesi	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	9
Okul öncesi yaş grubunun ses aralığına daha uygun olması	Ö1, Ö2, Ö5, Ö8, Ö9, Ö10	6
Hareket imkanı tanınması	Ö6	1
Çocukları heyecanlandırması	Ö2	1
Boyutu sebebiyle çocukların kolayca benimsemesi	Ö3	1

Araştırmaya katılan 10 öğretmenden tamamının (%100) soruları cevapladığı ve öğretmenlerin birden fazla cevap verdiği görülmektedir. Tablo 7 incelendiğinde 10 öğretmenden 9'unun "Ukulelenin okul öncesi müzik eğitimindeki avantajları nelerdir?" sorusuna ukulelenin tınısının çocuklar tarafından sevilmesi ve boyut olarak çocuklara sevimli gelmesi şeklinde yanıt verdikleri görülmektedir. Altısının ise ukulelenin okul öncesi yaş grubunun ses aralığına daha uygun olması bakımından avantajlı olduğunu düşündükleri görülmüştür. Bir öğretmen ukulelenin çocuklarla oyun oynarken hareket imkanı tanıdığını, 1 öğretmen ukulelenin çocukları heyecanlandığını, 1 öğretmen ukulelenin boyutunun çocukların boyutlarına yakın olması bakımından kolay bir şekilde bu çalgıyı benimsediklerini belirtmiştir.

Elde edilen bulgulara göre, ukulelenin okul öncesi müzik eğitiminde kullanımı bakımından avantajlarına bakıldığında öğretmenler en büyük oranda, tınısının çocuklar tarafından sevilmesi ve boyut olarak çocuklara sevimli gelmesi yanıtını verdikleri görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ukulelenin okul öncesi yaş grubunun ses aralığına daha uygun olduğunu belirttikleri görülmektedir.

Öğretmenlerin konuya ilişkin doğrudan görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

Ö1: "Çocukları bu çalgıyı çalabileceklerine inandıran bir çalgı. Eline aldığı anda rahatça tutabiliyor, elini çok rahat vurabiliyor, parmağıyla tellere basabiliyor. Bizim okuduğumuz dönemde mandolin vardı. Mandolin de bizim için öyleydi. Ukulele tellerine rahat basılabilir, küçük saplı ve sesi tatlı bir çalgı. Aslında mandolinin yerini ukulele aldı. Ayrıca ukulele mandolinden daha kolay."

Ö5: "Ukulele okul öncesi yaş grubunu ses aralığına uygun bir çalgı. Aynı zamanda çocuklar ukulelenin tınısını seviyorlar."

Ö3: "Çocukların boyutlarına uygun olduğu için daha kolay benimsiyorlar. Hatta bir süre sonra ukulele ediniyorlar."

Ö4: "Boyut olarak çocukların dünyasına daha uygun olduğunu düşünüyorum. Küçük olduğu için onlara tatlı görünüyor ve bence bu büyük bir avantaj. Çocuklar ukuleleyi daha ulaşılabilir ve çalınabilir görüyorlar. Elleri kocaman bir gitarı almaktansa onlar için ukulelenin daha avantajlı olacağını düşünüyorum."

Ö2: "Çocuklar bu kadar küçük bir çalgıdan bu kadar çok şarkı çalabildiğimizi gördüklerinde heyecanla izliyorlar."

Ö6: “Ders sırasında hareket etmeye ve bir çalgı çalarken aynı zamanda şarkı da söyleyebilmeye imkân tanıyor olması ukulelenin önemli avantajlarından.”

Ö9: “Ukulelenin okul öncesi yaş grubunun ses aralığına uygun bir çalgı olduğunu düşünüyorum. Aynı zamanda ukulele ile çocuk şarkılarına çok rahat eşlik edilebiliyor. Orff yöntemini ukulele ile çok rahat uygulayabiliyorum. Ritmik ve ergonomik bir çalgı olduğu için çok daha rahat bir çalgı. Gitar daha büyük olduğu için hareket etmek daha zor ama ukulele ile hareket alanınız kısıtlanmıyor ve çocuklarla çok daha rahat etkinlik yapabiliyorsunuz. Çocuklarla oyun oynarken hareket imkanı tanınması ve çalarken şarkı söyleyebilmek ukulelenin avantajları özelliklerinden.”

Soru-12. Ukulelenin çocuklar üzerinde gözlemlediğiniz etkileri nelerdir?

Tablo 8

Ukulelenin Çocuklar Üzerindeki Etkileri

İfadeler	Katılımcılar	Frekans
Ukulelenin okul öncesi yaş grubu için daha ilgi çekici olması	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	9
Küçük boyutlu olması sebebiyle çocukların çalgıyı sepmatik bulmaları	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	9
Sesini eğlenceli bulmaları	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö8, Ö9, Ö10	8
Ukulelenin ses aralığı okul öncesi yaş grubunun ses aralığına daha uygun olduğu için çocukların şarkıları daha kolay söyleyebilmeleri.	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö9, Ö10	7
Ukuleleyi çalmak için hevesli olmaları	Ö1, Ö2, Ö4, Ö9, Ö10	5
Çocukların ukuleleyi kolay çalabilecekleri bir çalgı olarak görmeleri	Ö1, Ö2, Ö4	3

Araştırmaya katılan 10 öğretmenden tamamının (%100) soruları cevapladığı ve öğretmenlerin birden fazla cevap verdiği görülmektedir. Tablo 8 incelendiğinde 10 öğretmenden 9'u ukulelenin okul öncesi yaş grubu için daha ilgi çekici olduğunu ve küçük boyutlu olması sebebiyle bu yaş grubunun çalgıyı sepmatik bulduklarını belirtmiştir. Öğretmenlerden 8'i çocukların ukulelenin sesini eğlenceli bulduklarını ifade etmiştir. Yedisi ukulelenin ses aralığının okul öncesi yaş grubunun ses aralığına uygun olması bakımından çocukların şarkıları daha kolay söyleyebildiklerini belirtmiştir. Beş öğretmen

çocukların ukuleleyi çalmak için hevesli olduğunu, 3 öğretmen ise çocukların ukuleleyi kolay çalabilecekleri bir çalgı olarak gördüklerini belirtmiştir.

Elde edilen bulgulardan görüldüğü üzere, öğretmenler büyük oranda ukulelenin okul öncesi yaş grubu için ilgi çekici olduğunu ve çocukların ukulelenin küçük boyutlu olması sebebiyle bu çalgıyı sevmelerini belirtmişlerdir. Aynı zamanda çocukların ukuleleyi kolay çalabilecekleri bir çalgı olarak görmelerini, bu çalgının kendi boyutlarına yakın olmasına bağlamak mümkün olabilir. Ayrıca öğretmenlere göre çocukların ukuleleye yönelik bu tutumları çalgı eğitimine yönelik tutumlarını da olumlu bir şekilde etkileyecek bir ortam hazırlamaktadır. Gerringer (1977) çocukların çalgılara olan ilgilerini ve tercihlerini araştırdığı çalışmasında 3-5 yaş arasındaki 40 çocuğa çeşitli çalgılar vererek çocukların istedikleri çalgıları çalabilmeleri için 5 dakika zaman vermiştir. Sürenin sonunda çocuklara en çok hangi çalgıyı sevdikleri sorulmuş ve çoğunluğunun ukuleleyi tercih ettiği ve diğer çalgılara kıyasla çocukların favori çalgısının ukulele olduğu görülmüştür. Doeblin'in 2021 yılında yaptığı çalışmada da katılımcılardan biri ukulelenin göz korkutucu olmadığını belirtmiştir. Ayrıca katılımcıların ukulelenin hata yapmak için güvenli bir ortam sağladığı konusunda hemfikir olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin konuya ilişkin doğrudan görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

Ö1: "Ukulele, çocuklara çalabilecekleri bir çalgı hissi ve çalma hevesi veriyor."

Ö2: "Çocuklar bu çalgıyı çalabilirim diye düşünüyorlar, ilgilerini çekiyor ve kolay çalındığını düşünüyorlar. Bu sebeple çalgı eğitimine olumlu anlamda yönlendiren bir çalgı olduğunu düşünüyorum."

Ö4: "Çocukların çok ilgilerini ve dikkatlerini çeken bir çalgı. Çalmak ve dokunmak istiyorlar. Kemandan, piyanodan veya gitardan daha basit ve çalınabilir gördüklerine eminim."

Ö5: "Çocuklar ukulelenin sesini duydukları anda dikkat kesiliyorlar ve anında oturup dinlemeye başlıyorlar. Ben ukulele çaldığım esnada birbirlerine vurma, kavga ve gürültü daha az oluyordu."

Ö9: "Ukulele çocuklar üzerinde müzik aletlerine karşı bir ilgi uyandırıyor. Kolay olduğu için çocuklar da deniyorlar. Hatta 6 yaş grubu ile ukulele kursları düzenliyoruz. Köy enstitülerinde daha önce bildiğiniz gibi mandolin çalınıyordu. Fakat mandolin zor bir çalgı, çocukların çalmasına uygun değil. Ama ukulele bu konuda yumuşak bir çalım olması bakımından 6 yaş grubu için gayet uygun, daha küçükler için parmak kasları henüz yeteri

Tablo 9

<i>Ukulelenin İlköğretim Kademesinde Çalgı Öğretimi Bakımından Kullanımının Avantajları</i>		
İfadeler	Katılımcılar	Frekans
Kolay öğrenilebilir olması bakımından çocuklarda yapabilirim düşüncesinin oluşması	Ö1,Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, 8 Ö9	8
Motor becerisi ve kas gelişimi bakımından gitara kıyasla daha kolay öğrenilebilir olması	Ö1,Ö2,Ö5,Ö6,Ö7	5
Çalgı öğrenmeye teşvik etmesi	Ö2,Ö8,Ö5,Ö9	4
Maliyetinin düşük olması bakımından öğrencilerin daha rahat temin edebilmesi	Ö5,Ö7,Ö9	3
Öğrencinin şarkı söylerken kendi kendine eşlik yapabilmesine imkan sağlaması	Ö3,Ö7,Ö6	3
Kolay çalınabilir olması	Ö5,Ö9	2
Gitar veya başka bir çalgıya geçişi kolaylaştırması	Ö1	1
Gitar öğrenmeye teşvik etmesi	Ö2	1
Çocukları müzik yapmaya teşvik etmesi	Ö8	1

Araştırmaya katılan 10 öğretmenden tamamının (%100) soruları cevapladığı ve öğretmenlerin birden fazla cevap verdiği görülmektedir. Tablo 9 incelendiğinde “Ukulelenin ilköğretim kademesinde çalgı öğretimi bakımından kullanımının ne gibi avantajları olur?” sorusuna yanıt olarak 8 öğretmen ukulelenin kolay öğrenilebilir bir çalgı olması bakımından çocukların bu çalgıyı öğrenmeye olan ilgi ve motivasyonlarının yüksek olduğunu ve çocuklarda yapabilirim duygusunu uyandırdığını belirtmiştir. Beş öğretmen ilköğretim kademelerinde öğrenim gören çocukların motor becerileri ve kas gelişimleri bakımından ukuleleyi gitara kıyasla daha kolay öğrenebileceklerini ifade etmiştir. Dört öğretmen ukulelenin çalgı öğrenmeyi teşvik ettiğini belirtmiştir. Üç öğretmen ukulelenin maliyetinin diğer çalgılara kıyasla daha düşük olmasının, öğrencilerin bu çalgıyı temin edebilmeleri bakımından avantaj sağladığını belirtmiştir. Üç öğretmen ukulelenin, bu çalgıyı çalmayı öğrenen çocukların şarkı söylerken kendi kendilerine eşlik yapabilmelerine imkan sağladığını ifade etmiştir. İki öğretmen kolay çalınabilir bir çalgı olduğunu, 1 öğretmen ukulelenin gitar veya başka bir çalgıya geçişi kolaylaştırdığını belirtmiştir. Bir

öğretmen ukulelenin öğrencileri gitar öğrenmeye teşvik ettiğini, 1 öğretmen ise çocukları müzik yapmaya teşvik ettiğini belirtmiştir.

Elde edilen bulgulardan görüldüğü üzere, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun ukulelenin kolay öğrenilebilir bir çalgı olması bakımından öğrencilerde yapabilirim duygusu uyandırdığı görüşünde hemfikir olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bu çalgıya olan ilgi ve motivasyonlarının yüksek olması, ukulelenin çocuklarda yapabilirim duygusunu uyandırmasına bağlanabilir. Aynı zamanda öğretmenlerin verdiği yanıtlar arasında ukulelenin ilköğretim kademesindeki çocukların kas ve motor becerileri bakımından gitara kıyasla daha kolay bir çalgı olması da önemli bir orana sahiptir. Güzel'in 2021 yılında yaptığı çalışmada da araştırmanın çalışma grubunu oluşturan katılımcılardan bazıları ukulelenin akor pozisyonlarının gitara kıyasla daha kolay olduğunu belirtmiştir. Secoy'un 2016 yılında yaptığı çalışmada, ukulele çalmayı öğrenme konusunda istekli olan katılımcılar, ukulelenin küçük boyutu, kolay taşınabilirliği ve yalnızca dört telli ve sevimli olması gibi fiziksel özelliklerinin cazip olduğunu belirtmiştir.

Öğretmenlerin görüşlerinden elde edilen bulgular ışığında ukulelenin kolay çalınabilen ve kolay adapte olunabilen, hızlı yol alınabilecek bir çalgı olmasının, çocukların çalgı öğrenme sürecine ilişkin olumlu bir tutum geliştirmesine, hem şarkı söyleyip hem de kendilerine çalgı ile eşlik etme becerisi kazandırması açısından çocukların kendi kendine müzik yapabilmesine imkân sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Doeblin'in 2021 yılında yaptığı çalışmada da katılımcılar ukulele öğretiminin değerli bir kısmının öğrencilerin ukuleleye olan ilgi ve başarısı olduğunu ve öğrencilerinin ukulele çalarak motivasyon, güven, bağımsızlık ve topluluk duygusu gibi müzik dışı nitelikler geliştirdiklerini belirtmişlerdir.

Aynı zamanda mevcut araştırmaya katılan öğretmenler ukulelenin uygun fiyatlı bir çalgı olması bakımından öğrenciler için daha erişilebilir bir çalgı olduğunu belirtmiştir. Doeblin (2021)'in çalışmasında da katılımcılar ukulelenin erişilebilir bir çalgı olmasının ve müzik dışı alanlarda da gelişim sağlamanın ukulele çalmaya ve öğretmeye devam etme kararlarını olum yönde etkilediğini ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin konuya ilişkin doğrudan görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

Ö8: “Çocuklar bu çalgıyı hızlıca öğrenebildikleri için ve ukulele ile ilk derste bir şarkı çalmalarını sağlayabildiğim için heyecanlanıyorlar ve yapabildikleri için motivasyonları

artıyor. Bu sayede m z k yapmaya ve  alğı öğrenmeye ilgi duyuyorlar. Pek çok öğrenciyi ukulele sayesinde kazanabiliyoruz.”

 7: “Ukulelede daha kısa sürede   renilebilecek ama belli bir yere kadar limiti olan bir yapı var. Fakat bu durum çocukların çok çabuk bir şekilde bu  alğıya adapte olmasını sağlıyor ve bu  alğıyla kendi kendine m z k yapabilir,  arkı söyleyebilir ve kendine eşlik edebilir bir yapı yaratıyor.”

 6: “Ortaokul öğrencisinin kas becerisi için oldukça basit bir  alğı. Bir   retmen aktarım konusunda doğru bir yöntem ve metot izlerse bu süreç çok basit bir şekilde ilerler. Çocukların  arkı söylemesi bizim için önemli,  arkı söylemek  alğıyı çağırır,  alğı çalmak da  arkı söylemeyi çağırır.  ocuk bu ikisini de birbiriyle layıkıyla ve keyifle yapmaya ba lar.”

 9: “ ocuklar ukulele ile kolayca hem melodi hem de akor  alabiliyorlar. Derslerimde çocuklardan popüler bir  arkıyı  almaları için istek gelirdi. Bunu keman veya piyano ile yapmaları zor olabilirken ukulele ile kolayca popüler bir parçayı  alabiliyorlar. Ayrıca ukulele çalmak blok flüt  almaktan daha kolay.”

 1: “Gitar   rencilere daha komplike geliyor ve herkesin parmak yapısı gitara uygun olmayabiliyor. Fakat ukulele herkesin parmak yapısına oldukça uygun bir  alğı. Fa majör akorunu basması için ukulelede bare basmasına gerek yok ve daha basit. Bare yine basılıyor fakat daha küçük bir alanda. Akor yapılarını öğrendikten sonra ukuleleden gitara veya başka bir  alğıya geçmek de süreci kolaylaştırabilir bence.”

 6: “Bence ukulelenin gitar gibi teknik tarafları var ama pozisyonların kolaylığı sebebiyle daha kolay olduğunu söyleyebiliriz.”

 5: “Benim  alı tığım bölge sosyo-ekonomik düzeyi oldukça düşük olan bir bölge. Buna rağmen çocuklar rahatlıkla  alğıyı satın alabildiler çünkü maliyeti düşük bir  alğı.”

Soru-15. *Ukulelenin ilköğretim kademesinde   retmen eşlik  alğısı bakımından kullanımının ne gibi avantajları olur?*

Tablo 10

Ukulelenin İlköğretim Kademesinde Öğretmen Eşlik Çalgısı Bakımından Kullanımının Avantajları

İfadeler	Katılımcılar	Frekans
Kolay taşınabilir olması	Ö2,Ö5,Ö7,Ö9,Ö10	5
Farklı türlerdeki şarkılara eşlik imkanı	Ö5,Ö6,Ö8	3
Öğrenciyi şarkı söylemeye teşvik etmesi	Ö3,Ö6	2
Kolay akort edilebilir olması	Ö2,Ö5	2
Çocukların ilgisini çekmesi	Ö9,Ö10	2
Harekete imkan tanınması	Ö10	1

Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamının (%100) soruları cevapladığı ve öğretmenlerin birden fazla cevap verdiği görülmektedir. Tablo 10 incelendiğinde “Ukulelenin ilköğretim kademesinde öğretmen eşlik çalgısı bakımından kullanımının ne gibi avantajları olur?” sorusuna yanıt olarak 5 öğretmen ukulelenin kolay taşınabilir bir çalgı olması sebebiyle yanlarında rahatlıkla taşıyabiliyor olmalarının avantajlarından bahsetmiştir. Üç öğretmen ukulele ile birçok türdeki şarkıya eşlik yapılabildiğini ifade etmiştir. Greenberg de 1992 yılında yaptığı çalışmada ukulele için “Gökyüzü, ukulelede çalınabileceklerin sınırındır.” ifadesini kullanmıştır. Aynı şekilde Gielbelhausen (2016) çalışmasında ukulelenin birçok müzik türüne uyum sağladığından bahsetmiştir. İki öğretmen ukulelenin öğrencileri şarkı söylemeye teşvik eden bir işlevi olduğunu belirtmiştir. Gielbelhausen (2016) de çalışmasında öğretmenlerin ukuleleyi şarkı söylemeye teşvik etmesi bakımından derslerinde tercih ettiklerini belirtmiştir. İki öğretmen ukulelenin kolay akort edilebilir olmasının derse hazırlık aşamasında ve ders sürecinde büyük bir kolaylık sağladığını belirtmiştir. Ayrıca 2 öğretmen ukulelenin çocukların ilgisini çekmesi bakımından etkili bir çalgı olduğunu belirtmiştir. Bir öğretmen ukulelenin sınıf ortamında harekete imkan sağladığını ve sınıfta hakimiyeti kolaylaştırdığını ifade etmiştir. Bir öğretmen bu görüşlere katılmakla birlikte ukulelenin kendine has bir karakteri olması sebebiyle her parçada istenen etkinin alınamayabileceğini belirtmiştir.

Öğretmenlerin konuya ilişkin doğrudan görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

Ö8: “Ukulele birçok şarkı türünde eşlik yapabilmemizi sağlayan bir çalgı. Türkü de çalabiliyoruz, çocuk şarkısı da. Marşlara da eşlik edebiliyoruz. Eşlik çalgısı olarak da etkili bir çalgı olduğunu düşünüyorum.”

Ö2: “Bir öğretmen eşlik çalgısı olarak ukulelenin en uygun çalgı olduğunu söyleyebilirim. Çünkü yanımızda taşıyabiliyoruz, istediğimiz yere götürebiliyoruz. Akort problemi olmayan bir çalgı. Soğuk veya sıcak havalarda akordu kolay kolay bozulmuyor. Örneğin bahçede ders yapmak istediğimde ukuleleyi açıp hızlı bir şekilde yapabiliyorum ancak piyano veya viyolonsel ile bunu yapamam.”

Ö5: “Akort yapmak açısından çok kolay bir çalgı. Çalgı küçük olduğu için ders sürecinde akordu atsa bile hızlı bir şekilde akordunu yapıp derse devam edebilirsiniz. Zaman açısından da büyük bir tasarruf bu çalgı. Ayrıca benim açımdan bir diğer kolaylığı rahat bir şekilde taşınabilir hafif bir çalgı olması. Bir çelloyu taşımakla ukuleleyi taşımak aynı değil.”

Ö10: “Boyutunun küçük olması bakımından taşınması kolay bir çalgı. Ayrıca ayakta askı ile ders esnasında sınıfa hakimiyeti kolaylaştırıyor.”

Soru- 16. Derslerinizde ukulele ile çaldığınız çocuk şarkılarının akor şifrelerine nereden ulaşıyorsunuz?

Tablo 11

“Derslerinizde Ukulele ile Çaldığınız Çocuk Şarkılarının Akor Şifrelerine Nereden Ulaşıyorsunuz?” Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

İfadeler	Katılımcılar	Frekans
Akor şifrelerini kendim çıkarıyorum	Ö1, Ö3, Ö4, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10	8
İnternet ortamından bakıyorum (youtube, web sitesi, blog vb.)	Ö2, Ö4, Ö5, Ö9, Ö10	5
Şarkılara ve akor şifrelerine bir metottan bakıyorum	Ö2, Ö5, Ö10,	3

Araştırmaya katılan 10 öğretmenden tamamının (%100) soruları cevapladığı ve öğretmenlerin birden fazla cevap verdiği görülmektedir. Tablo 11 incelendiğinde 10 öğretmenden 8’inin akor şifrelerini kendilerinin çıkardığı, 5’inin akor şifrelerine youtube vb. platformlardan, 3’ünün bir metottan baktığı görülmektedir.

Soru-17. Ukulele öğrenmek isteyen müzik öğretmenlerine hangi metotları veya dijital platformları önerirsiniz?

Tablo 12

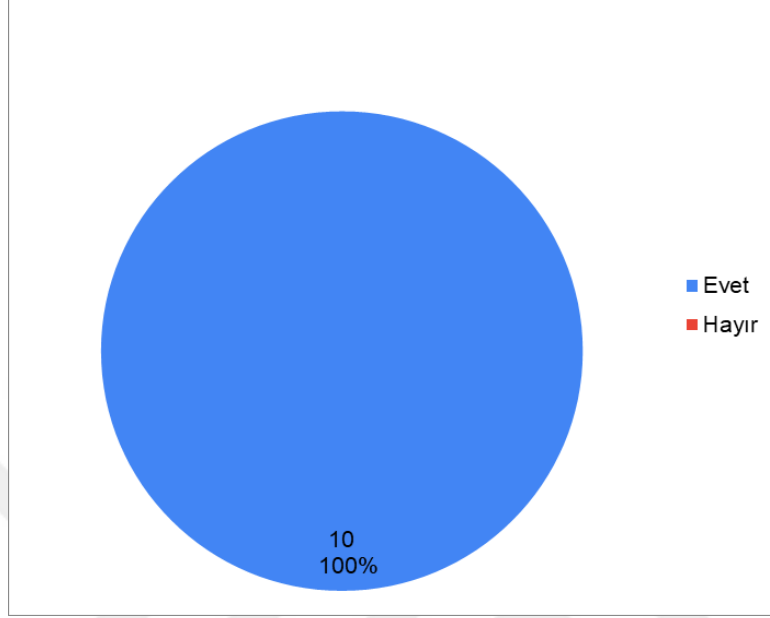
“Ukulele Öğrenmek İsteyen Müzik Öğretmenlerine Hangi Metotları veya Dijital Platformları Önerirsiniz?” Sorusuna İlişkin Öğretmen Görüşleri

İfadeler	Katılımcılar	Frekans
Youtube kanalları	Ö2,Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö7,Ö9,Ö10	8
Vuslat Çiftal, Övünç Yaman & Tunç V. Konya/ <i>Ukulele</i>	Ö2,Ö4	2
Lil’ Rev / <i>Ukulele Method Book 1</i>	Ö8,Ö9	2
Cantekin Kafalı & Emrah Karataş/ <i>Ukulele Öğreniyorum</i>	Ö9	1
<i>The Ukulele App</i>	Ö1	1
Can Kahramansoy/ <i>Ukulele Öğreniyorum-Öğretiyorum</i>	Ö5	1

Araştırmaya katılan 10 öğretmenden tamamının (%100) soruları cevapladığı ve öğretmenlerin birden fazla cevap verdiği görülmektedir. Tablo 12 incelendiğinde 8 öğretmen ukulele öğrenmek isteyen öğretmenler için youtube kanallarından yararlanabileceklerini belirtmiştir. Bu 8 öğretmen youtube kanallarına açıklık da getirmiştir. Bunlardan 1’i *Ukulele Teacher* isimli youtube kanalı ve uygulamasını, 2’si *Açık Müzik* isimli youtube kanalını, 1’i *Ukulele İstanbul* youtube kanalını önermiştir. İki öğretmen Türkçe kaynak olarak Vuslat Çiftal, Övünç Yaman ve Tunç V. Konya’nın (2021) *Ukulele Metodu*’nu, 1 öğretmen Can Kahramansoy’un (2019) *Ukulele Öğreniyorum-Öğretiyorum* isimli kitabını, 1 öğretmen Cantekin Kafalı ve Emrah Karataş’ın (2015) *Ukulele Öğreniyorum* isimli kitabını tavsiye etmiştir. Bir öğretmen ukulele akorlarına erişmek için *The Ukulele App* isimli uygulamadan faydalandığını belirtmiştir. İki öğretmen İngilizce kaynak olarak Lil’ Rev’in (2005) *Ukulele Method Book 1* isimli kitabını önermiştir.

Soru-18. *Sizce ukulelenin, müzik öğretmenliği lisans bölümlerine, okul öncesi müzik eğitiminde kullanımına yönelik bir seçmeli okul/eşlik çalgısı dersi olarak konulmasına ihtiyaç var mı?*

5.2.3. Ukulelenin Müzik Öğretmenliği Lisans Bölümlerine, Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Bir Seçmeli Okul/Eşlik Çalgısı Dersi Olarak Konulmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Şekil 26. Öğretmenlerin ukulelenin müzik öğretmenliği lisans bölümlerine, okul öncesi müzik eğitiminde kullanımına yönelik bir seçmeli okul/eşlik çalgısı dersi olarak konulmasına ilişkin görüşlerinin yüzdelik dağılımları

Yukarıda şekilde görüldüğü üzere araştırmaya katılan 10 öğretmenin hepsinin bu soruya evet cevabı verdiği görülmektedir.

Soru-19. Bir önceki soruya verdiğiniz cevap evet ise sizce ukulelenin müzik öğretmenliği lisans bölümlerine, okul öncesi müzik eğitiminde kullanımına yönelik bir okul/eşlik çalgısı dersi olarak konulmasının ne gibi avantajları olur?

Tablo 13

Ukulelenin Müzik Öğretmenliği Lisans Bölümlerine, Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Kullanımına Yönelik Bir Seçmeli Okul/Eşlik Çalgısı Dersi Olarak Konulmasının Avantajları

İfadeler	Katılımcılar	Frekans
Ukuleleyi çalarak mezun olmak	Ö2,Ö5,Ö8,Ö10	4
Tınısının çocukların ilgisini çekmesi	Ö1,Ö2,Ö3,Ö7	4
Kullanımı pratik bir çalgı olması	Ö1,Ö2,Ö4,Ö7	4
Kolay bir çalgı olması	Ö1,Ö4,Ö9	3
Ekonomik bir çalgı olması	Ö3,Ö6,Ö7	3
Çok sesli bir çalgı olması	Ö1,Ö4	2
Kolay taşınabilir olması	Ö3,Ö4	2
Kolay öğrenilebilir olması	Ö3,Ö9	2
Öğrenciyi kendi kendine müzik yapmaya teşvik etmesi	Ö3,Ö5	2
Güncel olması	Ö7,Ö10	2
Çocukların ses aralığına uygun olması	Ö2	1
Çocuklara hitap etmesi	Ö2	1
Harekete imkan tanınması	Ö6	1
Fonksiyonel olması	Ö7	1

Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamının (%100) soruları cevapladığı ve öğretmenlerin birden fazla cevap verdiği görülmektedir. Tablo 13 incelendiğinde “Ukulelenin müzik öğretmenliği lisans bölümlerine, okul öncesi müzik eğitiminde kullanımına yönelik seçmeli bir okul/eşlik çalgısı dersi olarak konulmasının ne gibi avantajları olur?” sorusuna yanıt olarak 4 öğretmen meslek hayatına başlamadan önce ukuleleyi öğrenerek bu çalgıya hakim bir şekilde mezun olmanın avantajlı olacağını belirtmiştir. Dört öğretmen ukulelenin tınısının çocukların ilgisini çekmesi, 4 öğretmen ukulelenin pratik bir çalgı olması, 3 öğretmen kolay bir çalgı olması, 3 öğretmen ekonomik bir çalgı olması ve 2 öğretmen çok sesli bir çalgı olması bakımından ukulelenin müzik öğretmeni adayları tarafından öğrenilmesi gerektiğini ve bu çalgının lisans eğitimi sürecinde aldıkları derslere dahil edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Öğretmenlerden 2’si ukulelenin kolay taşınabilirliği, 2’si kolay öğrenilebilirliği, 2’si öğrenciyi kendi kendine müzik yapmaya teşvik etmesi bakımından bir müzik öğretmeni için avantajlı bir eşlik çalgısı olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca 2 öğretmen ukulelenin güncel bir çalgı olması, 1 öğretmen çocukların ses aralığına uygun bir çalgı olması ve çocuklara hitap etmesi, 1 öğretmen harekete imkan tanınması ve 1 öğretmen fonksiyonel bir çalgı olması bakımından bu çalgının lisans programlarına bir seçmeli okul/eşlik çalgısı dersi olarak eklenebileceğini belirtmiştir.

Elde edilen bulgulardan görüldüğü üzere, araştırmaya katılan öğretmenler müzik öğretmenliği lisans bölümlerinde okul çalgılarına ek olarak ukulele çalgısının bir ders olarak yer almasını olumlu bulmuşlardır. Aynı zamanda öğretmenler lisans eğitimleri süresince aldıkları ana çalgı eğitiminin mesleki yaşantılarında eşlik yapabilme becerisi bakımından yetersiz kaldığını belirtmiştir.

Ukulele çalgısının bir eşlik dersi olarak lisans programında yer almasının müzik öğretmeni adaylarının lehine olacağı görüşünü, bu çalgının maliyetinin diğer çalgılara kıyasla daha uygun olması, popüler ve yaygınlaşmakta olan, kolay çalınabilir ve taşınabilir bir çalgı olması ve çocukların ses aralığına uygunluğu bakımından müzik öğretmenleri için pratik bir araç olması gibi avantajlı özellikleri ile destekledikleri görülmüştür. Ayrıca kolay öğrenilebilir bir çalgı olması bakımından hem öğretmen eşlik çalgısı olması hem de çocukların kendilerine eşlik etme deneyimlerini teşvik etmesi açısından müzik öğretmenlerinin lisans eğitimleri sürecinde öğrenmesi gereken bir çalgı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Mutlu Yıldız (2021) çalışmasında ukulelenin son yıllarda öğretmenler arasında bir eşlik çalgısı olarak popülerlik kazanmakta olduğunu ve hem dünyada hem de ülkemizde kullanımının yaygınlaştığını ifade etmiştir. Ayrıca Mutlu Yıldız (2021) yaptığı alan yazın araştırmasının ışığında ukulelenin müzik derslerini kolaylaştıran ve öğrencilerin derse karşı motivasyonlarını arttıran bir boyutu olduğunu belirtmiştir. Yaptığı çalışmada ukulelenin müzik eğitimindeki avantajlarından bahseden Yıldız, diğer çalgılarla kıyaslandığında ukulelenin daha ekonomik, kolay taşınabilir ve ulaşılabilir olması, birçok müzik türüne uyum sağlaması ve çalıp söylemeye uygun bir çalgı olması bakımından müzik eğitiminde etkili bir araç olarak kullanılmasının fayda sağlayacağını belirtmiş ve bir eşlik çalgısı olarak kullanılmak üzere ukulelenin öğretmen yetiştiren kurumlarda eğitimi verilen bir çalgı haline getirilebileceği sonucuna ulaşmıştır. Diğer taraftan Gayretli, Yılmaz ve Zahal (2021)'in ukulele ile müzik eğitiminde kullanılan diğer okul çalgılarını karşılaştırdıkları doküman incelemesi çalışmasında ukulelenin uygun maliyetli, küçük boyutlu, kolay çalınabilir ve öğrenim süresinin kısa olması gibi özellikleri ile müzik eğitiminin amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesinde yeterli bir çalgı olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Gayretli vd. (2021), ukulelenin müzik öğretmenliği, okul öncesi öğretmenliği ve sınıf öğretmenliği programlarına dahil edilmesini önermişlerdir. Mutlu Yıldız (2021)' in ve Gayretli vd. (2021)'nin araştırmalarındaki bulgular ile mevcut araştırmanın bulguları örtüşmektedir.

Öğretmenlerin konuya ilişkin doğrudan görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

Ö3: “Her müzik öğretmenin elinin altında hem ekonomik hem kolay taşınabilir hem de tınısı itibariyle herkese hitap eden bir çalgısının olması avantaj sağlayabilir.”

Ö7: “Çocukların ilgisini çekmesi, öğretmenin kendisine eşlik yapabilmesi, çok ulaşılabilir olması ve gerçekten çok fonksiyonel olması bakımından lisans programlarında alternatif bir çalgı olarak yer almalı.”

Ö10: “Evet tabii ki ders olarak konabilir. Popüler bir çalgı olduğu için ders olarak eklenebilir. Gençler bu çalgıyı tanımaya başladı ve öğretmenlerinin de bu çalgıyı çalıyor olduğunu görmeleri hoşlarına gidecektir. Ayrıca öğretmenler meslek hayatlarına başladıklarında zaman kaybetmeden bu çalgıyı biliyor olacaklar.”

Ö8: “Evet ihtiyaç var. Okul çalgıları dersi içeriğine eklenebilir. Bizim okuduğumuz dönemde çocuklarla çalışmaya yönelik repertuvarımız çok azdı. Belki ukulele sayesinde bu derse bir çocuk şarkıları repertuarı da eklenirse daha hazırlıklı ve donanımlı bir şekilde öğretmenliğe başlamamızı sağlar.”

Ö2: “Evet kesinlikle olması gereken bir ders. Hatta zorunlu bile olabilir. Bence özellikle öğretmenlik yapacak biri için kesinlikle öğrenilmesi gereken bir çalgı. Bir de mezun olduktan sonra ayrıca uğraşmak zorunda kalmayız, zaten okulda eğitimini alıp öyle mezun olmuş oluruz.”

Ö5: “Evet kesinlikle ihtiyaç var. Bu çalgı her kademedede kullanılabilecek bir çalgı. Lisans eğitimimiz sürecinde içi boş olan birçok ders vardı, bir ukulele dersi konulsaydı öğretmenlik açısından çok daha faydalı olurdu. Mezun olduğumuz zaman da aldığımız piyano eğitiminin eşlik yapmaktan ziyade eser çalmak üzerine ilerlemesinin öğretmenlik yaptığım süreçte işime yaramıyor olduğunu fark ettim. Mezun olduktan sonra eşlik çalışmam gerekti. Ukulele de bir eşlik çalgısı ve çalıştığımız kurumlarda çocuklara öğrendikleri şarkılara eşlik etmelerini öğretiyor ve bu sayede doğru tonda kalabilmelerini sağlıyoruz. Bu açıdan ukulele çalarak mezun olmak çok büyük bir avantaj.”

Soru-20. Eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

Bu soruya hiçbir katılımcı cevap vermemiştir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, öğretmenlerin görüşlerinden elde edilen verilerden faydalanılarak bir takım sonuçlara varılmaya çalışılmış ve bu sonuçlar doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

6.1. Sonuç

Bu araştırma, okul öncesi kurumlarında çalışan ve derslerinde ukuleleyi bir eşlik çalgısı olarak kullanan müzik öğretmenlerinin, ukulelenin okul öncesi müzik eğitiminde kullanımına ilişkin görüş ve önerilerini saptamaya yönelik genel tarama modelinde bir nitel araştırma deseni olan olgubilim (fenomenoloji) çalışmasıdır.

Araştırmada, okul öncesi kurumlarında çalışan müzik öğretmenlerinin müzik eğitiminde ukulele çalgısının kullanımına ilişkin görüşlerinin alınması amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu görüşme formu ile gönüllü ve ölçüt örnekleme ile seçilmiş okul öncesi kurumlarında çalışan 10 müzik öğretmeninden veri toplanmıştır. Görüşme formunda öğretmenlerin kişisel bilgilerine ilişkin 7, çalgı kullanımlarına ilişkin 5 ve okul öncesi müzik etkinliklerinde ukulele kullanımına ilişkin 15 soru olmak üzere toplamda 27 soru yer almaktadır (Bakınız EK-1).

Bu sorular, müzik öğretmenlerine telefon görüşmesi aracılığı ile sorulmuş, görüşme sırasında elde edilen veriler öğretmenlerden onay alınarak kayıt cihazı ile kayıt altına alınmış ve daha sonra araştırmacı tarafından yazılı hale getirilmiştir. Örneklem olarak seçilen öğretmenlere uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Birinci bölümde yer alan kişisel bilgilere ait sorulara verilen cevaplar Evren ve Örneklem bölümünde, 2. ve 3. Bölümde yer alan sorulara verilen cevaplar ve yorumlar ise Bulgular ve Yorum bölümünde sunulmuştur.

Son yıllarda ukulelenin öğretmenler tarafından okul öncesi müzik eğitiminde kullanımının yaygınlaştığı gözlemlenmektedir. Ancak, ülkemizdeki üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı müzik öğretmenliği programlarında eğitimi verilen eşlik çalgılarının arasında henüz ukulele yer almamaktadır. Bu nedenle bu çalışma, okul öncesi kurumlarında çalışan müzik öğretmenlerinden okul öncesi müzik eğitiminde ukulelenin eşlik çalgısı olarak kullanımı üzerine alınacak görüşler doğrultusunda bu çalgının müzik öğretmenliği lisans programlarının kapsamına alınabilmesi önerisinin gündeme alınması bakımından önemlidir. Okul öncesi kurumlarında giderek yaygınlaşan ukulelenin müzik öğretmenliği lisans programı kapsamına alınarak aday öğretmenlere öğretilmesi ile öğretmenlerin bu yeni çalgının eğitimini daha doğru ve kapsamlı bir şekilde alabilecekleri ve geleceğin öğretmenlerinin çalgı eğitimindeki güncel ihtiyacını karşılayacağı düşünülmektedir.

Ukulelenin müzik eğitiminde kullanımına yönelik birçok makale ve tez çalışmasının da literatürde yer almaya başlaması ukulelenin müzik eğitimindeki yeri ve önemine dair fikir oluşturabilmektedir (Berkant Durmaz & Tecimer, 2023; Gayretli, Yılmaz ve Zahal, 2021; Güzel, 2021; Mutlu Yıldız, 2021; Yavuz, 2020). Yapılan bu çalışmanın ukulele ile ilgili yapılan çalışmalardan farklı olarak öğretmenlerin kullanımına yönelik görüşlerinin alınması bakımından literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

6.1.1. Müzik Öğretmenlerinin Çalgı Kullanımına İlişkin Sonuçlar

Öğretmenlerin ana çalgılarına bakıldığında %50'sinin ana çalgısının piyano, %20'sinin keman, %10'unun viyolonsel, %10'unun kontrbas ve %10'unun basgitar olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin ana çalgılarını derslerinde kullanım oranlarına ait bulgulara bakıldığında, %60'ının ana çalgısını derslerinde kullanmadığı, %40'ının ise ana çalgısını derslerinde kullandığı görülmüştür.

Bu öğretmenlerin ana çalgılarını derslerinde kullanmama nedenlerine bakıldığında ise, %50'sine göre taşımının zor olması, %30'una göre eşliğe uygun olmaması sebebiyle derslerinde ana çalgılarını kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra diğer görüşler şu şekilde sıralanmaktadır; çalgının okulda bulunmaması, çalgının temininin zor olması, çalgının hareketi kısıtlaması ve çalgıyı çalarken şarkıyı söylemenin kolay olmaması. Elde edilen bulgulara göre müzik öğretmenleri için derste kullanılacak çalgının seçiminde çalgıyı taşımının kolaylığı, çalgının eşliğe uygunluğu, okulda bulunması,

temininin kolaylığı, çalarken hareketi kısıtlamaması ve çalgıyı çalarken şarkıyı söylemenin kolay olması gibi etkenlerin önemli rol oynadığı görülmüştür.

Öğretmenlerin ana çalgıları ve ukulele dışında derslerinde kullandıkları çalgıların oranlarına bakıldığında ise, %40'ının gitar, %40'ının piyano, %30'unun blok flüt, %30'unun orff çalgıları, %20'sinin vurmali çalgılar, %10'unun davul ve kalimba, %10'unun ksilofon, %10'unun banjo, cura, mandolin ve cümbüş çaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin ana çalgıları dışında çaldıkları çalgıları derslerinde eşlik amacıyla kullanma durumlarına bakıldığında %100'ünün evet yanıtını verdikleri saptanmıştır.

6.1.2. Okul Öncesi Müzik Etkinliklerinde Ukulele Kullanımına İlişkin Sonuçlar

Bu başlık altında öğretmenlerin çaldıkları ukulele türlerine bakıldığında, öğretmenlerin birden fazla türde ukulele kullandığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin %70'inin soprano ukulele, %70'inin konser ukulele, %40'ının tenor ukulele, %20'sinin bariton ukulele, %10'unun bas ukulele kullandığı tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin ukuleleyi nasıl öğrendiklerine bakıldığında, %90'ının kendi kendine, %10'unun internet üzerinden öğrendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin ukuleleyi derslerinde kullanma amaçlarına bakıldığında, öğretmenlerin tamamının şarkılara akorlarla eşlik etmek amacıyla, %90'ının çocukların ilgisini çekmek amacıyla kullandıkları tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin ukuleleyi çocuklara tanıtmak, öğrettikleri şarkının ezgisini çalmak, solo melodiler çalmak, çalgı eğitimi ve akustik bir tını ile dersi sürdürmek amacıyla ukulele kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Ukulelenin diğer çalgılara kıyasla daha avantajlı olduğu düşünülen özelliklerine bakıldığında, öğretmenlerin tamamının ukulelenin diğer çalgılara kıyasla daha avantajlı özelliklere sahip olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin ukulelenin diğer çalgılara kıyasla daha avantajlı olduğunu düşündükleri özelliklere bakıldığında, %90'ına göre ukulelenin kolay çalınabilir, %90'ına göre kolay taşınabilir ve %70'ine göre maliyetinin daha uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra kolay öğrenilebilir bir çalgı olması ve hareket imkanı tanınmasının ukulelenin diğer avantajlı özelliklerinden olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin ukulelenin okul öncesi müzik eğitiminde kullanımı bakımından avantajlarına ilişkin görüşlerine bakıldığında, %90'ına göre tınısının çocuklar tarafından sevilmesinin, %90'ına göre boyut olarak çocuklara sevimli gelmesinin, %60'ına göre okul öncesi yaş grubunun ses aralığına daha uygun olmasının, %10'una göre çocukları heyecanlandırmasının ve %10'una göre boyutu sebebiyle çocukların kolayca benimsemesinin avantajlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin ukulelenin çocuklar üzerinde gözlemlediği etkilere bakıldığında, %90'ına göre ukulelenin okul öncesi yaş grubu için daha ilgi çekici olduğu, %90'ına göre küçük boyutlu olması sebebiyle çocukların çalgıyı sevmek buldukları, %80'ine göre sesini eğlenceli buldukları, %70'ine göre ukulelenin ses aralığı okul öncesi yaş grubunun ses aralığına daha uygun olduğu için çocukların şarkıları daha kolay söyleyebildikleri, %50'sine göre ukuleleyi çalmak için hevesli oldukları ve %30'una göre çocukların ukuleleyi kolay çalabilecekleri bir çalgı olarak gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Ukulelenin ilköğretim kademesinde çalgı öğretimi bakımından kullanılabilirliğine ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında, öğretmenlerin tümü ukulelenin ilköğretim kademesinde çalgı öğretimi bakımından kullanılabilir bir çalgı olduğu görüşünde birleştikleri görülmüştür.

Ukulelenin ilköğretim kademesinde çalgı öğretimi bakımından kullanımının sağlayacağı avantajlara ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında, %80'ine göre kolay öğrenilebilir olması, %50'sine göre motor becerisi ve kas gelişimi bakımından gitara kıyasla daha kolay öğrenilebilir olması, %40'ına göre çalgı öğrenmeye teşvik etmesi, %30'una göre maliyetinin düşük olması bakımından öğrencilerin daha rahat temin edebilmesi, %30'una göre öğrencinin şarkı söylerken kendi kendine eşlik yapabilmesine imkan sağlaması, %20'sine göre kolay çalınabilir olması, %10'una göre gitar veya başka bir çalgıya geçişi kolaylaştırması, %10'una göre gitar öğrenmeye teşvik etmesi ve %10'una göre çocukları müzik yapmaya teşvik etmesi bakımından avantaj sağlayabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Ukulelenin ilköğretim kademesinde öğretmen eşlik çalgısı bakımından kullanımının sağlayacağı avantajlara ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında, %50'sine göre kolay taşınabilir olması, %30'una göre birçok türdeki şarkıya eşlik yapmaya imkan sağlaması, %20'sine göre öğrenciyi şarkı söylemeye teşvik etmesi, %20'sine göre kolay akort edilebilir olması, %20'sine göre çocukların ilgisini çekmesi ve %10'una göre harekete imkan tanınması bakımından avantaj sağlayabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin derslerinde ukulele ile çaldıkları şarkıların akorlarına nereden ulaştıklarına bakıldığında, %80'inin akor şifrelerini kendisinin çıkardığı, %50'sinin internet ortamından baktığı, %30'unun şarkılara ve akor şifrelerine bir metottan baktığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin ukulele öğrenmek isteyen müzik öğretmenlerine yönelik metot veya dijital platform önerilerine bakıldığında, %80'inin youtube kanallarını, %20'sinin Vuslat Çiftal, Övünç Yaman & Tunç V. Konya'nın *Ukulele* isimli kitabını, %20'sinin Lil' Rev'in *Ukulele Method Book-1* isimli kitabını, %10'unun *Cantekin Kafalı ve Emrah Karataş'ın Ukulele Öğreniyorum* adlı kitabını, %10'unun *The Ukulele App'i* ve %10'unun Can Kahramansoy'un *Ukulele Öğreniyorum- Öğretiyorum* isimli kitabını önerdiği saptanmıştır.

Ukulelenin müzik öğretmenliği lisans bölümlerine, okul öncesi müzik eğitiminde kullanımına yönelik bir seçmeli okul/eşlik çalgısı dersi olarak konulmasına ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında, öğretmenlerin tamamı ukulelenin bir seçmeli okul/eşlik çalgısı dersi olarak konulmasına ihtiyaç olduğu sonucuna vardıkları görülmüştür.

Ukulelenin müzik öğretmenliği lisans bölümlerine, okul öncesi müzik eğitiminde kullanımına yönelik bir seçmeli okul/eşlik çalgısı dersi olarak konulmasının sağlayacağı avantajlara ilişkin öğretmen görüşlerine bakıldığında, öğretmenlerin %40'ına göre müzik öğretmenlerinin ukulele çalarak mezun olmasının, %40'ına göre ukulelenin tınısının çocukların ilgisini çekmesinin, %40'ına göre kullanımının pratik bir çalgı olmasının, %30'una göre kolay, %30'una göre ekonomik, %20'sine göre çok sesli, %20'sine göre kolay taşınabilir, %20'sine göre kolay öğrenilebilir, %20'sine göre güncel bir çalgı olmasının avantaj sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca ukulelenin öğrenciyi kendi kendine müzik yapmaya teşvik etmesi, çocukların ses aralığına uygun olması, çocuklara hitap etmesi, öğretmenin sınıfta hareketine imkan tanınması ve fonksiyonel bir çalgı olmasının da ukulelenin müzik öğretmenliği lisans bölümlerine, okul öncesi müzik eğitiminde kullanımına yönelik bir seçmeli okul/eşlik çalgısı dersi olarak konulmasının sağlayacağı avantajlar arasında yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak; öğretmenlerin görüşlerinden elde edilen bulgular ışığında ukulelenin güncel, ekonomik, kolay taşınabilir, kolay öğrenilebilir ve çalınabilir, armonik ve solo bir çalgı olması; çocukların ilgisini çekmesi, çocuklarda yapabilirim duygusunu uyandırması, çocukların çalgı öğrenmeye olan motivasyonlarını olumlu yönde etkilemesi, çocukları kendi kendine müzik yapmaya teşvik etmesi, çocukların ses aralığına uygun olması gibi avantajları bakımından müzik öğretmeni adayları için ideal bir eşlik çalgısı olabileceği saptanmıştır. Ayrıca mevcut araştırmada yer alan görüşler ve benzer araştırmalar müzik

öğretmenliği lisans programlarına bir ukulele öğretimi programının dahil edilmesinin gerekliliğini vurgular niteliktedir. Bu nedenle ukulelenin müzik öğretmenliği lisans bölümlerine seçmeli bir okul/eşlik çalgısı dersi olarak konulmasına ihtiyaç duyulduğu sonucuna ulaşılabilir.

6.2. Öneriler

- Diğer eşlik çalgılarına kıyasla düşük maliyetli olması, kolay taşınabilir, kolay öğrenilebilir ve çalınabilir olması gibi birçok avantajlı özelliklere sahip olan ukulele çalgısı üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı müzik öğretmeni yetiştiren kurumların programları kapsamına seçmeli bir okul/eşlik çalgısı olarak alınabilir. Bu durumda ukulelenin özellikle okul öncesi müzik eğitimi alanında kullanımının yaygınlaşması bakımından okul öncesi müzik eğitime yönelik bir ukulele öğretim programı hazırlanabilir.
- Ukulelenin okul öncesi kurumlarında sıklıkla kullanılmasına rağmen, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardaki öğretmen adayları için ukulele çalgısının ilköğretim (ilkokul ve ortaokul) ve ortaöğretim (lise) kademesindeki öğrencilere öğretilmesine yönelik bir ukulele öğretim programı da hazırlanabilir.
- Yine üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı okul öncesi öğretmenliği bölümlerinde öğretmen adaylarına verilen müzik derslerinde blok flüt, org, melodika gibi çeşitli eşlik çalgıları öğretilmektedir. Okul öncesi öğretmen adaylarının kolaylıkla öğrenip çalabileceği ve küçük boyutu, yumuşak tınısı sebebiyle çocukların ilgisini çeken ukulele çalgısı okul öncesi öğretmenliği bölümü müzik dersi programının kapsamına alınabilir.
- Müzik öğretmenliği lisans bölümlerindeki ukulele eğitiminde özellikle soprano veya konser ukulelenin kullanılması daha faydalı olabilir.
- Ukulele müzik eğitiminde kullanılabilecek ideal bir eşlik çalgı olmasının yanı sıra birçok teknik barındıran solo bir çalgıdır. Bu çalgıda uzman yetiştirilmesi amacıyla müzik öğretmenliği kurumlarında ukulele ana çalgı eğitimi kapsamına da alınabilir.

KAYNAKLAR

- Açık Müzik <https://www.youtube.com/@acikmuzik> sayfasından erişilmiştir.
- Andreas, E. (2013). *Ukulele mastery simplified*. www.YourGuitarSage.com sayfasından erişilmiştir.
- Atila, S. (2020). *Ukulele metodu*. Ankara: Yurtrenkleri.
- Aydoğan, M., & Demirbatır, R. (2018). Klasik gitar için yazılmış başlangıç metotlarının karşılaştırılarak incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(34), 147-183.
- Aysu B., Aral N., Gürsoy F., & Bıçakçı M.Y. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(2), 21-31.
- Bailey, N.B. (1914). *A practical method for self instruction on the ukulele*. Sherman Clay & Co. https://ukulele.space/lib/exe/fetch.php?media=pdf:mat:1914_bailey.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Başkale H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Berkant, Durmaz, İ. & Tecimer, B. (2023). Başlangıç düzey ukulele metotlarının taranması ve seçilmiş metotların incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(141), 432-456.
- Bilgin, S. (2006, Nisan). *Müzik eğitiminde kullanılan şarkıların müzik öğretmenleri tarafından piyano ile eşliklenmesi*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün E., Karadeniz, Ş., & Demirel F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.

- Casey, B. (2019). *Ukulele primer book for beginners*. Watch & Learn. <https://www.amazon.com/Ukulele-Primer-Book-Beginners-Online/dp/1940301467> sayfasından erişilmiştir.
- Colombo, (2014). *The happy ukulele songbook*. <https://www.notyourdaddysukulele.com/pdf/happy-ukulele-songbook-version-2.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Cropley, A. (2002). *Qualitive research methods: An introduction for students of psychology and education*. University of Latvia: Zinatne. https://www.academia.edu/20371271/Qualitative_Research_Methods_An_introduction_for_students_of_psychology_and_education sayfasından erişilmiştir.
- Çiftal, V., Yaman, M., & Konya, T.V. (2021). *Ukulele*. İstanbul: Porte.
- Ditty, D. C. (1968). *Inexpensive musical instruments for the intermediate classroom*. Master Thesis, The Graduate Faculty Chapman Collage, California. <https://www.proquest.com/openview/ab8d741c53c423cf8e833c44f6c896a8/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y> sayfasından erişilmiştir.
- Dixon, D. (2011). *Ukulele: the world's friendliest instrument*. Gibss Smith. https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=bdZNkZ0kJ8IC&oi=fnd&pg=PP1&dq=doane+ukulele+method&ots=Arv3kCu9Bn&sig=qvV0EkTnCh0KG-ehVA0yoWOSz68&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false sayfasından erişilmiştir.
- Doebler, G. (2021). Ukulele in music class: Teachers' perspectives. *Visions of the Research in Music Education*. 38, 1-28. <https://opencommons.uconn.edu/vrme/vol38/iss1/2> adresinden erişilmiştir.
- Doğa Koleji. (2019). *Ukulele Metodu 1*. İstanbul: Doğa Yayınları.
- Droz, K. S. (1998). *Hawaiian 'ukulele: Its players, makers, teachers and continuity in traditional transmission processes*. Master of Arts Dissertation, University of Hawaii at Manoa, United States. <https://www.proquest.com/openview/8ac496a543d05c0b4a22fe44e420afee/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y> sayfasından erişilmiştir.
- Etkili Müzik Eğitimi <https://www.youtube.com/@cankahramansoy/videos> sayfasından erişilmiştir.

- Gayretli, Ş., Yılmaz, H., & Zahal, O. (2021). Müzik eğitiminde ukulele. Atatürk Üniversitesi. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 496-510.
- Gerringer, J. M. (1977). An assessment of children's musical instrument preferences. *Journal of Music Therapy*, 14(4), 172-179.
- Giebelhausen, R. & Kruse, A. J. (2017). A smile on everybody's face'': a multiple case study of community ukulele groups. *International Journal of Music Education*, 36(3), 1-19.
- Giebelhausen, R. (2016). So, you're thinking about starting a ukulele program? *General Music Today*, 29(3), 38-41.
- Greenberg, M. (1992). The ukulele your classroom. *Music Educators Journal*, 79(3), 43-48.
- Gross, M. (2014). *Essential elements for ukulele*. Hal Leonard Co. <https://www.amazon.com/Essential-Elements-Ukulele-MethodComprehensive/dp/1480393886> sayfasından erişilmiştir.
- Güzel, C. (2021). *Okul şarkılarının eşliklenmesinde ukulele ve klasik gitarın birlikte öğretilmesine dayalı etkinliklerin ortaöğretim öğrencilerinin eşikleme becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Jähnichen, G. (2017). The History of the 'Ukulele 'Is Today'. *A distinctive voice in the antipodes: Essays in honour of Stephen A. Wild*, (s. 375- 406). Australia: Anu.
- Kaai, E.K. (1910). *The ukulele: a hawaiian guitar and how to play it*. Wall Nichols Co. <https://nla.gov.au/nla.obj-175375374/view?partId=nla.obj-175375382#> sayfasından erişilmiştir.
- Kaai, E.K. (1916). *The ukulele and how its played*. Hawaiian News Co. <https://evols.library.manoa.hawaii.edu/server/api/core/bitstreams/87215dab-040a-4668-a689-8649885ff05c/content> sayfasından erişilmiştir.
- Kafalı, C., & Karataş, E. (2014). *Ukulele öğreniyorum*. İzmir: Bemol Müzik.
- Kahramansoy, C. (2019). *Ukulele öğreniyorum / öğretiyorum*. İzmit: Umuttepe.
- Kanahele, G.S. (2012). *Hawaiian Music & Musicians: An Encyclopedic History*. <https://www.amazon.com/Hawaiian-Music-Musicians-Encyclopedic-History/dp/1566479673> sayfasından erişilmiştir.

- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel
- Kardeş, B., & Akbulut Demirci, Ş. (2019). Müzik dersinde eşlik kullanımının müzik öğretmenleri görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 42, 157-172.
- King, J. & Tranquada J. (2003). A new history of the origins and development of the ukulele 1838-1915. *The Hawaiian Journal of History*, 37, 1-32.
- Lehimler, E. (2015). Müzik öğretmenlerinin derslerinde ana çalgılarını kullanma durumlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 257-267.
- Levent, A. (2013). *İlköğretimde müzik öğretmenin kullandığı çalgının öğrencinin derse ilişkin tutumuna etkisi*. Yüksek lisans tezi, Gazi Osmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- McQueen, B. (2010). *Your first ukulele lesson and then some*. McQueen Machine, LLC. <https://uketasticblog.files.wordpress.com/2016/04/your-first-ukulele-lesson-and-then-some.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Murray, M. M. (2007). *Developing Self-Esteem Through Connections To Music: Assessing Effects On Self- Esteem In Grade 3 Students Through Learning*. Master Thesis, Nipissing University Faculty Of Education North Bay, Ontario. <https://tspace.library.utoronto.ca/handle/1807/92854> sayfasından erişilmiştir.
- Mutlu, Yıldız, Y. (2021). Müzik eğitiminde öğretmen çalgısı olarak bir öneri: ukulele. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 58, 733–746.
- Olgun C. K. (2008). Nitel araştırmalarda içerik analizi tekniği. *Sosyoloji Notları Dergisi*, 4(5), 66-70.
- Palancı, T., & Koçanalı, B. (2017). *Eğiten ukulele metodu*. Ankara: Atalay.
- Reser, H. (1964). *Harry Reser's Ukulele Method and Son Folio*. New York: Remick Music.
- Rev, L. (2005). *Ukulele method book 1*. Hal Leonard Co. <https://www.amazon.com/HalLeonard-Ukulele-Method-Book/dp/0634079867> sayfasından erişilmiştir.

- Santos, A.A., & Nunes, A.F. (1915). *Original method and self- instructor on the ukulele*. Santos-Nunes Studios. <https://www.scribd.com/document/339576216/1915-Santos-Nunes> sayfasından erişilmiştir.
- Secoy J. J. R. (2016). *Informal music learning in uncg ukes*. Doctoral Dissertation, The University of North Carolina, Greensboro. <https://libres.uncg.edu/ir/uncg/listing.aspx?id=19781> sayfasından erişilmiştir.
- Tamberino, P. (2014). *Uke can do it! Developing your school ukulele program*. United Kingdom: Rowman & Littlefield. https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=odFiAwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR7&dq=doane+ukulele+method&ots=nML2GqMliT&sig=U110GdM-lDYx5JppK_GPJMoNEeE&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false sayfasından erişilmiştir.
- Tranquada, J., & King, J. (2012). *The 'ukulele: a history*. Hawai: University of Hawai'i Press. <http://www.jstor.org/stable/j.ctt6wqmq6h> sayfasından erişilmiştir.
- Udemy -Ukulele Dersleri <https://www.udemy.com/tr/topic/ukulele/sayfasından> erişilmiştir.
- Uke Education <https://www.ukeeducation.org/> sayfasından erişilmiştir.
- Ukulele in the Classroom <https://ukuleleintheclassroom.com/> sayfasından erişilmiştir.
- Ukulele İstanbul <https://www.youtube.com/@UkuleleIstanbul> sayfasından erişilmiştir.
- Ukulele Tricks <https://ukuleletricks.com/> sayfasından erişilmiştir.
- Wallace, W. W. (1989). *A history of the doane ukulele method 1961-1989: a performance-based approach to music education*. Master Thesis, University of Victoria, Canada. https://books.google.com.tr/books/about/A_History_of_the_Doane_Ukulele_Method_19.html?id=VM3hPgAACAAJ&redir_esc=y sayfasından erişilmiştir.
- Wood, A. (2011). *Ukulele for dummies*. John Wiley & Sons.
- Yavuz, S. (2020). *Ukulele ve klasik gitarın karşılaştırmalı incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Erzurum.
- Yıldırım A., & Şimşek H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. <https://www.turcademy.com/> sayfasından erişilmiştir.
- Yılmaz, H. (2021). *Müzik eğitiminde uygulamalı ukulele öğretimi*. Ankara: Pegem.

Yılmaz, A. M. (2021). *Ukulele kulübü*. BPC Matbaacılık.
<https://www.dr.com.tr/ekitap/ukulele-kulubu-1> sayfasından erişilmiştir.

Yüksek Öğretim Kurulu. (2018). *Müzik Öğretmenliği Lisans Programı*.
<https://www.yok.gov.tr/kurumsal/idari-birimler/egitim-ogretim-dairesi/yeni-ogretmen-yetistirme-lisans-programlari> sayfasından erişilmiştir.

EKLER

EK-1. Eğitimci Görüşme Formu

Bu görüşme formu Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim dalı Tezli Yüksek Lisans Programı kapsamındaki “Ukulelenin Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Kullanılabilirlik Durumuna İlişkin Öğretmen Görüşleri ve Değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans tezi için okul öncesi kurumlarında çalışan ve ukulele çalan müzik öğretmenlerinin görüşlerini almak üzere hazırlanmıştır. Okul öncesi kademesindeki öğrencilere müzik eğitimi veren ve derslerinde ukulele çalgısını kullanan müzik öğretmenleri olarak vereceğiniz yanıtlar, bu araştırmanın yapılabilmesini ve doğru verilerle sonuca ulaşılmasını sağlayacaktır.

Bu görüşme formu, üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler ile ilgili 7 soru, ikinci bölümde çalgı kullanımına ilişkin 5 soru ve üçüncü bölümde okul öncesi müzik etkinliklerinde ukulele kullanımına ilişkin öğretmen görüşlerinin alınmasına yönelik 15 soru bulunmaktadır.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda, vereceğiniz bilgilerin sadece araştırma için kullanılacağını, kişisel bilgilerinizin hiçbir kurum-kuruluş ya da kişilerle paylaşılmayacağını belirtir, çalışmama katkıda bulunacağınız için teşekkür ederim.

İpek Berkant Durmaz

Araştırmacı

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Kişisel Bilgilere İlişkin Sorular

1. Cinsiyetiniz

- ☐ Kadın
- ☐ Erkek

2. Yaşınız

- ☐ 21-25
- ☐ 26-30
- ☐ 31-35
- ☐ 36-40
- ☐ 41 Yaş ve Üstü

3. Öğrenim Durumunuz

- ☐ Lisans
- ☐ Yüksek Lisans
- ☐ Doktora

4. Mezun Olduğunuz Okul

5. Çalıştığınız Kurumun Türü

- ☐ Özel
- ☐ Devlet

6. Okulunuzun Bulunduğu İl

7. Hizmet Yılıınız

- ☐ 0-1 Yıl
- ☐ 2-3 Yıl
- ☐ 4-5 Yıl
- ☐ 6-10 Yıl
- ☐ 11-15 Yıl
- ☐ 16 Yıl ve Üstü

Çalgı Kullanımına İlişkin Sorular

1. Ana çalgınız.
2. Ana çalgınızı derslerinizde eşlik çalgısı olarak kullanıyor musunuz?
3. Eğer bir önceki soruya verdiğiniz cevap hayır ise ana çalgınızı derslerinizde kullanmama sebebiniz nedir?
4. Ana çalgınız dışında çaldığınız çalgılar nelerdir?
5. Ana çalgınız dışında çaldığınız çalgıları derslerinizde eşlik amacıyla kullanıyor musunuz?

Okul Öncesi Müzik Etkinliklerinde Ukulele Kullanımına İlişkin Sorular

1. Çaldığınız ukulelenin türü nedir?
2. Ukulele çalmayı nasıl öğrendiniz?
3. Ukuleleyi derslerinizde hangi amaçla kullanıyorsunuz?
4. Ukulelenin diğer çalgılara kıyasla daha avantajlı olduğunu düşünüyor musunuz?
☐ Evet
☐ Hayır
5. Bir önceki soruya verdiğiniz yanıt evet ise ukulelenin diğer çalgılara kıyasla daha avantajlı olduğunu düşündüğünüz özellikleri nelerdir?
6. Sizce ukulelenin okul öncesi müzik eğitiminde kullanımı bakımından avantajları nelerdir?
7. Ukulelenin çocuklar üzerinde gözlemlediğiniz etkileri nelerdir?

8. Sizce ukulele ilköğretim kademesinde çalgı öğretimi bakımından kullanılabilir mi?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

9. Bir önceki soruya cevabınız evet ise sizce ukulelenin ilköğretim kademesinde çalgı öğretimi bakımından kullanımının ne gibi avantajları olur?

10. Ukulelenin ilköğretim kademesinde öğretmen eşlik çalgısı bakımından kullanımının ne gibi avantajları olur?

11. Derslerinizde ukulele ile çaldığınız çocuk şarkılarının akor şifrelerine nereden ulaşıyorsunuz?

12. Ukulele öğrenmek isteyen müzik öğretmenlerine hangi metotları veya dijital platformları önerirsiniz?

13. Sizce ukulelenin, müzik öğretmenliği lisans bölümlerine, okul öncesi müzik eğitiminde kullanımına yönelik bir seçmeli okul/eşlik çalgısı dersi olarak konulmasına ihtiyaç var mı?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

14. Bir önceki soruya verdiğiniz cevap evet ise sizce ukulelenin müzik öğretmenliği lisans bölümlerine, okul öncesi müzik eğitiminde kullanımına yönelik bir okul/eşlik çalgısı dersi olarak konulmasının ne gibi avantajları olur?

15. Ekleme istediğiniz başka bir şey var mı?

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..